

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejeman:
celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5:50
na mesec 1:90

Inhalo vsak dan svojo izvzemati nedeljo in praznike.

Inserati veljajo: pelerostopna petit vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posredovanje štovišča velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 88.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6:50
na mesec 2:30

za Nemčijo:

celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele
celo leto K 35—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5 telefon št. 89.

Državni zbor.

Proračunski provizorij. — Nemški radikali in vlada. — Minister Hussarek v Pragi.

Dunaj, 1. julija.

Poslanska zbornica je imela danes skrajno slabo obiskano sejo. Med sejo je bilo v dvorani kvečjemu kakih 30 poslancev, ki pa se za razpravo o proračunskem provizoriju niso čisto nič zmenili. Nemški poslanci so pod pritiskom radikalcev igrali veliko komedijo. V Pragi so poslali nemške buršake motiti sokolsko slavnost. Buršaki so za svoja izzivanja prejeli nekaj zausnic — in stvar je bila v redu. Nemški radikali, ki hočejo za vsako ceno izzvati prepire in konflikte in so zato naročili in aranžirali burševsko nesramnost v Pragi, bi radi napravili veliko afero. Z vlado niso prav zadovoljni, dasi že ne more biti bolj nemška, kakor je. Danes so vložili interpelacijo, na katero ne izostane primeren odgovor, eden njihovih govornikov pa je pestil ministra Hussareka, ker je pristostvoval kot gost namestnika kneza Thuna javni telovadbi Sokolov v Pragi in se kot zastopnik vlade udeležil razkritja spomenika Franu Pačkemu. A, kakor rečeno — zbornica je bila tako slabo obiskana, da se za vse to nihče ni zmenil.

Zbornica je najprej razpravljala o proračunskem provizoriju. Pri tej debati se je oglasil minister notranjih zadev baron Heindl, in sicer da pojasni stališče vlade glede manjšinskega predloga, naj se zvišajo prejemki državnorožniških uslužbencev, za kar bi bilo treba 17 milijonov kron. Minister je izjavil, da je ta predlog za vlado nesprejemljiv, ker pomeni trajno obremenitev državnega gospodarstva, a za to obremenjenje ni pokritja. Če bi zbornica sprejela ta predlog, bi postava ne mogla dobiti sankcije.

Ko je se nemški poslanec Kraft dal duška svoji in svoje stranke nevolji, da je minister Hussarek šel na prške slavnosti zastopat vlado, je zbornica prekinila razpravo o proračunskem provizoriju.

Koncem seje je nemški »Nationalverband« imel predrzno, vložiti

interpelacijo, v kateri se pritožuje, da so bili nemški burši v Pragi napadeni. To interpelacijo je vložil v trenutku, ko je v Pragi nemški burš zavratno umoril češkega Sokola!

Slovanske slavnosti v Pragi.

Praga, 1. julija 1912.

Nedelja je bil velik narodni praznik za zlato, slovansko Prago. Vso noč je bilo nekako nemirno, vznemirjeno. Vse povsod je bilo polno pričakovanja. Praga je pričakovala veliki dan.

Ob 6. zjutraj so že zapele budnico fanfare združenih odborov praških sokolskih jednot. Zatrobili so najprvo pohod Husitov iz opere »Libuša«, nato pa »Hej Slovane«. Trobentači so nato odkorakali od deželnega muzeja na Staromestni trg.

Ob 9. dopoldne se je začel slavnostni sprevod vseh slovanskih Sokolov. Kaj takega Praga še ni videla, pa tudi kako drugo mesto ne. Po ulicah in cestah se je trlo ljudstva, ki so vsi željno pričakovali tega velikega nastopa slovanskih bojnikov. Hiše so bile okrašene z zastavami, okna pa vsa v cvetju. Pri oknih pa glava pri glavi. In vsi ti stotisoči so ene misli, enega duha z onimi junaki, ki krepko korakajo v vzornem redu mimo njih.

Zbirališče sokolskih društev je bilo v Kraljevih Vinogradih, od koder se je sprevod na dano znamenje s strelom iz topa pomikal po Vavrovi ulici, Purkyňovem trgu okrog vinogradске mestne hiše, po Karlovi cesti, Komenskega trgu, Sokolski cesti, Mezibranski ulici, Vaclavskem trgu, Příkopih, Jožefovem trgu, Eližabetni cesti, Dolgi cesti, Nikolajevi cesti na Staromestni trg.

Sprevod je bil razdeljen v tri skupine. V prvi skupini je najprej korakalo predsedništvo in odbor »Zveze slovanskega Sokolstva«, potem so prišli tuji gostje, za temi pa slovanski gostje in končno ameriški Sokoli.

Med temi so korakali tudi zastopniki slovanskih mest. Za mesto Ljubljano župan dr. Ivan Tavčar in podžupan dr. Karel Triller. Nato so se vrstila zastopstva mesta Zagreba, Sofije, Beograda in drugih slovanskih mest, zastopstva raznih sokolskih korporacij in znanstvenih

akademij in društev, zlasti ruskih vseučilišč.

V drugi skupini so korakala društva, včlanjena v »Zvezo slovanskega Sokolstva«. Na čelu te skupine so nosili standardo »Zvezo slovanskega Sokolstva«, nato so pa korakali Bolgarji, Hrvati, Rusi, Slovenci in Srbi.

V tretji skupini je korakala »Češka sokolska zveza«, na čelu predsedništvo in odbor zveze, nato petdesetletniki, to so oni, ki so že petdeset let člani sokolskih društev, teh je bilo šeststajst. Sprevod so zaključili sokolski jezdeci, katerih je bilo okoli 300. V sprevodu je korakalo nad 30.000 Sokolov, nad 20 godb in sokolskih fanfar. V sprevodu je plapolalo nad sto sokolskih praporov. Občinstvo je navdušeno pozdravljalo Sokole, posebno simpatično je pozdravljalo slovanske Sokole, med katerimi je korakal zmagovalac Vidmar.

Pred mestno hišo na Staromestnem trgu se je sprevod ustavil. Na veliki slavnostni tržnici pred mestno hišo so se zbrali slovanski gostje, med temi tudi zastopstvo mesta Ljubljane, deputacija pariškega obč. sveta z zastopniki francoskega častništva, angleški gostje z angleškim konzulom Wentworthom, praški obč. svet z županom dr. Grošom, ruske deputacije s konzulom Cukovskim na čelu. Sokolstvo je defiliralo mimo tribune, kar so zlasti lepo izvedli Slovenci in Srbi.

Ko so se sokolska društva razvrstila po prostranem Staromestnem trgu je imel predsednik »Zveze slovanskega Sokolstva« dr. Scheiner slavnostni govor, v katerem je proslavljaval idealno stremljenje slovanskega Sokolstva, vzgojiti s telesno vzgojo v zdravem telesu zdravo čutečega, narodnega duha, ki se zvesto drži gesla: svoboda, enakost, bratstvo! Slovani na jemljejo tujega, temveč hočejo živeti samo svoje lastno življenje. Kakor če solnce prodira oblake, ravnotako odstranjuje tudi sokolsko vstrajno delo, ki združuje organizirane mase slovanskih narodov v eno falango, vse zapreke in sigurno privede do cilja: da se bodo Slovani svobodno gredli na soncu svoje kulture. Koncem svojega govora se je poklonil v imenu Sokolstva Pragi. Urnebesni »Na zdare« klici so pretresali po tem govoru cel

trg in okolico. Več nego 50.000 ljudi je klicalo to, kakor iz enega grla. Vzdigovale so se čepice, prapori. Bil je to nepopisen prizor navdušenja, slovanskega bratstva. Toda na samo edin signal sokolske piščalke je zavladala zopet tišina, dokaz jeklene discipline, ki vlada v sokolskih vrstah.

Praški primator dr. Groš se je zahvalil ter izrazil svoje veselje, da se je Sokolstvo tako razvilo. Edinstvo in disciplina, ki vlada v sokolskih vrstah, bo združila vse Čehe v eno samo falango, ki bo češkemu narodu zajamčila srečnejšo bodočnost.

Nato so godbe zaigrale »Hej Slovane«, čemur se je pridružil Sokolstvo. Nepopisen je bil ta izraz slovanske duše, ki se je razlegal tja daleč po zlati Pragi.

Nato se je vršil v mestni hiši »Vin d'honneur«. Primator praški dr. Groš je v svoji napitnici iskreno pozdravil goste. V francoskem jeziku je izrazil svoje veselje, da je navzočnost francoskih gostov zopet pospešila simpatije, ki vladajo med Prago in Parizom.

Predsednik pariškega obč. sveta Galline se je v iskrenih besedah zahvalil za navdušeni sprejem, v katerem so bili sprejeti francoski gostje. Govorili so nato še zastopnik Petrograda generalni major prof. Kusmik Karavajev in Minister Sully v imenu Angležev, na kar je izročil angleški generalni konzul županu v imenu angleške družbe za telesno vzgojo srebrno kolajno s sliko kraljevo. Govorili so še župan ljubljanski dr. Ivan Tavčar; župan mesta Sofije v imenu Bolgarov; župan zagrebški Holjac; župan belgradski Davidović in Antonov v imenu Sokola v Sofiji.

Popoldne ob polu 4. se je začela javna telovadba. Vršila se je v istem redu, kakor v soboto. Občinstva je je toliko nabralo, da je moralo več nego 50.000 ljudi oditi, ker ni bilo več prostora. Telovadilo se je vzorno, posebno so ugajale proste vaje, ki so napravile nepozabljiv vtis.

Ob petih popoldne se je začela ljudska veselica na razstavišču. Ljudstva se je trlo. Povsod je vladalo navdušenje in veselje. Obenem se

je vršil na Žofinskem otoku koncert.

Zvečer so češke dame in odbor »Slovanskega kluba« priredili gostom časten večer. Ta prireditve je bila le za povabljenec.

V reprezentacijskem domu se je vršil popoldne ob štirih koncert simfoničnega orkestra v Pragi, ki ga je dirigiral Karel Nedbal. V »Nár. divadlu« so igrali popoldne historično dramo Vrchlickega »Noč na Karlštejnu«, zvečer pa Smetanovo opero »Libuša«. In vse te priredbe so bile polne slovanskih gostov.

Angleško in francosko časopisje o Hrvatski.

»The Contemporary Review« je priobčila v zvezku za junij iz peresa našega prijatelja R. W. Seton Watsona (Scotus Viator) izvrsten dokumentarni članek pod naslovom »Hungary and the southern Slavs« (Ogrska in južni Slovani). Isti pisatelj je dovršil brošuro »Absolutism in Croatia«, ki izide v kratkem. V prihodnji številki tednika »The Near East« (Bližnji vzhod) izide obširen članek o hrvaških razmerah, v zvezku od 1. avgusta pa prinese »Fortnightly Review« studijo izpod peresa znanega specialista v vzhodnih vprašanjih Charlesa Rudya. Profesor na politični šoli v Parizu René Henry je pojasnil hrvaške razmere v eni zadnjih številki revije »Questions diplomatiques et parlementaires«, a odlični poznavalec južnih Slovanov, avtor pri nas premoeno znan in uvaževane knjige »Le Balkan Slave« Charles Loiseau, priobči v avgustovem zvezku »Revue de Paris« studijo o dogodkih na Hrvaškem od leta 1906. sem.

Odveč bi bilo pisati o velikem pomenu tega pojava. Znameniti možje, politični pisatelji svetovnega ugleda, so prišli za pero, da poduče v najmodnejših listih evropske javnosti o razmerah na Hrvaškem in o velikih krivicah, ki jih delajo Madžari ne brez skrivne gotovih dunajskih činiteljev hrvaškemu in srbškemu narodu v trojedini kraljevini.

Zasluga, da se je Evropa začela zanimati za Hrvaško in da se oglašajo možje tako velikega vpliva, gre velikemu hrvaškemu izgnancu dr.

sem te do grla!« A radi »Vie française« je bil še vedno nekoliko obziren; in s hladnim vedenjem, s trdoto, ki jo je odedal v navidezno vljudnost, semtertja celo z osornimi besedami ji je izkušal dopovedati, da je najbolje, če se ta stvar konča.

Ona je posebno trdovratno iskala zvižak, kako bi ga zvalila v rue de Constantinople, in on se je neprestano tresel, da si ne stopita kdaj obe ženski pred vrati oči v oči nasproti.

Njegovo nagnenje za gospo de Marelle pa je ravno narobe v tem poletju še naraslo. Klical jo je »moj pobič«, in odločno mu je bila všeč. Njiju značaja sta bila enakega kova; oba sta spadala k nemirnemu plemenu potepuhov na tem svetu, tistih pustolovcev iz družbe, ki so, ne da bi se tega zavedali, tako podobni ciganom na cesti.

Preživela sta čudovito ljubavno poletje, kakor študent s svojo ljubico. Smuknila sta na zajtrk ali na obed sedaj v Argenteuil, sedaj v Bongival, v Maisons ali Poissy, se vozila po ure in ure v čolnu in brala cvetje po bregovih. Ona je imela strašno rada senske ribe, pečene ali v rimski omaki, kunčevino, ute po pivnicah in čolnarsko kričanje. On se je o lepih dnevih rad vozil z njo na imperialu predmestnih vlakov; peljala sta se po grdi pariški okolici, posuti s strašnimi švicarjimi meščanskimi filistrov, in čebljala vesele neumnosti.

(Dalje prihodnjik.)

LISTEK.

Lepi striček.

(Bel-Ami.)

Francoski spisal Guy de Maupassant. — Prevel Oton Zupančič.

Drugi del.

(Dalje.)

Izkazala se je čisto drugačna, nego si jo je bil on mislil, omamiti ga je hotela z otročjim laskanjem, z ljubavnimi dečarijami, smešnimi za njena leta. Dotlej je bila docela pošena, devica po srcu, zaprta vsakemu čustvu, brez misli na polnost; in vse to je vzbrstelo sedaj, veli pomladi podobno, vse polno drobnege, nerazvitega cvetja in kilavih pogankov, čuden razcvit deklitje ljubezni, zapoznele, vroče in navne ljubezni, z nenadnimi zaletmi, vzklili šestnajstletne punčke, z vznemirljivim ljubkovanjem, in s čari, ki so ostareli, čeprav niso bili nikdar mladi. Pisala mu je do deset pism na dan, bebasto blaznih pism v bizarnem, poetičnem in smešnem slogu, okrašenem kakor indijski jezik, s saajimi živalskimi in ptičjimi imeni. Komaj sta bila sama, ga je obje-

maia z okorno ljubeznivostjo zajetnega dekleta, ga poljubljala s smešno našobljenimi ustnicami, skakala okrog njega, da so se ji preobila prsa stresala pod oplečkom. Zlasti se mu je vpiralo, kadar jo je moral poslušati, kako ga je klicala »Miška moja«, »piška moja«, »muci moj«, »zlatek moj«, »tička moja zlatek«, »milk moj«, in ker je videl, da mu igra vselej, predno se mu uda, majhno komedijo otroške sramežljivosti, s preplašenim zdržavanjem, ki se je zdelo njej ljubko, in z igračkanjem, ki so ga vajene popačene inštitucije.

Prašala je: »Čigava so ta usta?« — In kadar ni takoj odgovoril: »Moja«, — ga je nadlegovala tako dolgo s tem prašanjem, da je bil ves bled od nervoznosti.

Po njegove mnenju bi bila morala ona čutiti, da je treba v ljubezni takta, spretnosti, skrajne premišljenosti in rahločutnosti; če se mu je ze udala ona, žrela ženska, mati, dama odličnega sveta, bi se mu morala udajati dostojanstveno, resno, z nekim pridržanim zanosom, mogoče celo s solzami, a s takimi, kakršne je plakala Dido, ne z Julijinimi.

Neprenehoma mu je ponavljala: »Kako te ljubim, mali moj! Ali me tudi ti tako ljubiš? Povej, detece moje.«

Ni je mogel več slišati, da ga je klicala »mali moj«, ali »detece moje« vselej takrat bi ji bil najrajši rekel: »stara moja«.

Rekla mu je: »Kakšno neumnost

sem naredila, da sem se ti udala! A ni mi žal. Ljubezen je tako sladka!

Georgesa je vse to iz teh ust jezilo. »Ljubezen je tako sladka« — to je zamrmrala, kakor govori navika na odru.

In potem ga je dražila njena nerodnost v ljubezni. Nenadoma se ji je vzdrnila čutnost pod poljubom tega legega fanta, ki ji je tako razvnel kri, in prinašala je v svoje objeme nekaj onemogel žar in resno gorečnost, da se je Du Roy moral smejati in so mu hodili na misel starci, ki se hočejo brati učiti.

In kadar bi ga bila morala dušiti v svojih rokah, ga paliti s tistim globokim in strahovitim očesom, ki ga imajo nekatere ženske, ko jim že obledava cvet lepote, a so vendar divne v svoji zadnji ljubezni, kadar bi ga bila morala griziti z nemimi, drhtečimi ustnicami, in ga prižemati na svoje bujno, vroče telo, utrujeno, a nenasitno — takrat se je zvirala kakor punč, in blebetala, da bi bila dražestna: »Tako lada te imam, slci; tako lada. Daj plav lep poljubček svoji zenki!«

V takih trenutkih je zaplalo po njem, blaznel je, preklinjal bi bil, vzkljub, odšel in zaloputnil vrata za seboj.

Prve čase sta se videla pogosto v rue de Constantinople, a Du Roy, ki se je bal, da ne naleti na gospo de Marelle, je našel sedaj tisočero pretevez, da se je izogibal teh sestankov.

Potem je moral prihajati skoraj vsak dan k nji, sedaj na zajtrk, sedaj na obed. Pod mizo mu je stiskala roko, molila mu ustnice za vrati. On pa se je najrajši igral s Suzano, ki ga je zabavala s svojo veselo živahnostjo. V njenem punčkastem telesu je švigal gibčen in nagajiv duh, nepreračunljiv in potuhnen, vedno burkast, kakor marijona na semnju. Norčevala se je iz vsega in iz vseh, bodeča v domislicah in pikra v besedi. Georges jo je še bolj izpodbadal ter jo navajal v ironijo, in čudovito dobro sta se razumela.

Vsak trenutek ga je poklicala. — »Slišite, lepi striček! — Pojdite no sem, lepi striček!«

Takoj je ostavil mater in je stekel k deklici, ki mu je zašepetala kako hudomušnost na uho, da sta se oba iz srca smejala.

Materine ljubezni je bil že izdavnasit, in nazadnje se mu je do kraja zagabila; kar videti niti slišati je ni mogel več, samo z jezo se je mislil nanjo. Zato je nehal hoditi k nji, odgovarjati na njena pisma in se sploh ozirati na njene pozive.

Naposled je uvidela, da je ne ljubil več in je grozno trpela. A trdovratno se ga je držala, prelajala je nanj, ga zalezovala, čakala v vozu s spuščeni zavesami pred uredništvom, pred njegovo hišo, po cestah, kjer je upala, da pride on mimo.

Hotel bi biti surov z njo, opsoval bi jo, pretepel, ji rekel naravnost: »Daj mi mir, meni je dovolj, sit

Hinkoviću. Mož, ki je v stanu, da zainteresira vse merodajno evropsko časopisje in prve politične pisatelje angleške in francoske, stoji visoko nad njegovimi preganjalci, ki so tako nizkotni, da so — ko je prišla njegova soproga iz Pariza v Zagreb na obisk — razširili glas, da hoče dr. Hinković prositi za pomiloščenje. Ko je njegova žena užaljena po takih govorih, v »Pokretu« te vesti demantirala, so iz njene izjave konfirirali besede, »da njen mož ni nikdar prošil in ne bo nikdar prošil za pomiloščenje« in so pustili samo oni del izjave, v katerem pravi sama zase, da ne bo prosila pomiloščenja.

Pri ti priliki bodi omenjeno, da je priobčil praški »Cas« jako interesantno pojasnilo hrvaških razmer po informacijah poslanca in urednika Bude pl. Budisavljevića in da se je »Danzers Armeezeitung« v zadnji številki na vehementen način lotila sumničenj, s katerimi se hoče Cuvajev režim vzdržati na krmilu.

Vojaška vstaja v Albaniji.

Iz Carigrada poročajo, da je bil Fethi paša, poveljnik 6. armadnega zbora, ki so ga imeli na sumu, da simpatizira z upornimi vojniki, odpoklican. V Bitolju so odposlali brigadnega generala Kenan pašo, da začne preiskavo proti upornikom.

Upornikom v Bitolju se je baje pridružil tudi 15 albanskih veljakov. Iz Prilepa je zopet dezertiralo 9 častnikov in 15 vojakov, iz Grevovce pa 5 častnikov in 20 mož. Uporniki so tudi topove razorožili s tem, da so vzeli s seboj zaklopnice.

Prvi vlak z izbranim moštvom se je odpeljal iz Carigrada v Bitolj. Poveljnik teh čet ima striktna povelja glede nastopa proti upornikom, če se ti ne vrnejo takoj v vojašnice.

V Vučitrnu so imeli albanski veljaki in uleme zborovanje pod predsedstvom Sadil paše, da se posvetujejo o položaju v Albaniji. Zborovanje je izjavilo, da je kriv sedanjih razmer nastop komiteja nasproti liberalni stranki. V tem smislu so poročali tudi notranjemu ministru.

V šesturni seji je sklenil turški ministrski svet na predlog vojnega ministra Mahmut Šefket paše, da hoče najprej počakati odgovor ubeglih častnikov. Odgovora ni pričakovali pred torkom, ker so zveze z Bitoljem in deželo pretrgane. Bivši predsednik vojnega sodišča general Hanan paša se je odpeljal v Bitolj.

Turška zbornica je obravnavala v svoji včerajšnji seji ob navzočnosti vojnega in mornariškega ministra zakonski načrt glede prepovedi, da se častniki ne smejo vmešavati v politiko. Za predlog so govorili vojni minister, mladoturški voditelj Said in še mnogo drugih govornikov, nakar je zbornica sklenila konec generalne debate. Nato je napadal član entente, liberalce Alighalib, z ostrimi besedami turško vojno. Poslanci pa so ga primorali, da je zapustil tribuno.

Že se pojavljajo v Carigradu vesti, da namerava vlada ustreči želji upornikov in razpustiti zbornico ter odrediti nove (seveda ravno tako krivične in goljufive) volitve. »Tannin« pa pravi, da je večina senatorjev mnenja, da mora vlada vprašati senat, predno razpusti zbornico.

Vojni minister je poslal vsem kornim poveljnikom cirkulandum, v

katerem riše dogodke v Bitolju kot dokaz slabih posledic političnega delovanja častnikov ter jim naznanja tozadevni zakon. Med tem časom bodo častniki, ki se bavijo s politikom, strogo kaznovani. Častniki ne smejo biti člani političnih strank, tudi ne smejo obiskovati političnih klubov in ne smejo ustanavljati komitejev podobnih društev.

Mladoturški listi pozdravljajo idejo zakonskega načrta, da se preprosto častnikom sodelovanje v politiki. Opozicijski »Ishan« naglašajo pa tudi, da se uradniki ne smejo udeleževati političnega življenja. »Ikdam« zopet svari pred javnim mnenjem Evrope, zlasti pa pred skominami Avstro - Ogrske. Vidi se, da je celo v ideji nastala reakcija in to daje največ misliti.

Iz Plovdive poročajo, da tam zelo vznemirja vest iz Smirne, da se je tamošnja garnizija izrekla za solidarno z uporniki. Iz Soluna je poklicala vlada poveljnika Galiba v Jeddren, kjer se boje velike vojaške vstaje.

Štajersko.

Iz Celja. (O razsvetljavi in drugo.) Zdi se nam, da dele naše mestni očetje celjske davkoplačevalce v dve vrsti: tisti, ki stanujejo popolnoma v mestu, imajo vsaj glede razsvetljave ulic in potov nekaj ugodnosti, drugi pa, ki stanujejo malo izven pravega mesta, so v tem oziru prave sirote. Zlasti oni, ki prebivajo na severni periferiji mesta proti Gaberju. Da Dolgem polju še brli poleg Vrečarjeve hiše skromna petrolejka — če se je ne pozabi prižgati: ta je pa tudi zadnja luč v tej ulici. Ako greš naprej mimo Josefova proti Diehlovi hiši, si lahko ponoči zložiš noge, posebnost sedaj, ko je vsled zadnje povodni pot v neredu. Mislimo, da bi razsvetljava te poti ne stala toliko denarja! Istotako ne poprava brvi pred Diehlovo hišo. O brvi čez Voglajno za kolodvorom smo vedno pisali, da jo je treba popraviti, ker se bo enkrat zgodila velika nesreča. Nič ni pomagalo do tlej, dokler se res ni naše prerokovanje izpolnilo. Slišimo, da misli mesto Dolgo polje itak regulirati in napraviti pravilno ulico — vsaj iz prvega dela. Dotlej pa se naj odpravijo vsaj našeti nedostatk!

Iz Celja. Imenovan je profesor na višji gimnaziji v Celju Franc Handl na Elizabetino državno gimnazijo na Dunaju; dalje Br. Leithner, provizor, učitelj na državni gimnaziji v Oberhollabrunnu za pravega učitelja na višji gimnaziji v Celju. — Imenovan je v Mariboru Otmar Fistravec, doslej provizorični učitelj na tamošnji državni realki, za pravega učitelja na mariborski višji gimnaziji.

Iz Celja. Za »Narodni sklad« štajerske napredne stranke se je vpeljala zbirka »milijon vinarjev«. Narodni sklad ima nalogo, pospeševati napredno agitijsko delo, osobito pri raznih volitvah. »Narodni List« piše: »Klerikalci plačujejo te stroške z denarjem, nabranim pod krinko obrambnega dela, naprednjaki pa hočejo hoditi bolj pošteno pot. Sami žrtvuemo, kar je za širjenje od nas zastopane napredne misli potrebno! Zato prispevajo za milijonski narodni sklad vsak somišljenik po svojih močeh!« Prispevki se pošiljajo na naslov »Narodna stranka«, Celje, z iz-

rečno pripombo: Za milijonsko zbirko.

Iz Celja. Glasbena šola, tukajšnje podružnice ljubljanske »Glasbene Matice« priredi jutri, v sredo, v veliki dvorani celjskega Narodnega doma koncert. Sodelujejo gojenke in gojenci zavoda. Začetek točno ob 8. uri zvečer.

Iz Celja. Senatni predsednik dr. Miroslav Ploj je obhajal dne 24. junija svojo petdesetletnico. Ob tej priliki je priobčila »Sloga« iz peresa župnika F. S. Segule uvodnik, v katerem se nahajajo najpogrejši kratki življenjski podatki dr. M. Ploja, ki je bil od januarja 1901 do marca 1911 državni in od 1. 1904 do 1908 deželni poslanec štajerski. Zgodovina njegovega političnega dela in velikih zaslug za spodnještajerske Slovence še danes ni pisana — ali o tem smo si vsi edini, da je bil dr. Ploj eden od najmožnejših politikov, ki so kdaj zastopali Spodnje Štajersko v graških in dunajskih zakonodajnih korporacijah. Zakaž in kako da danes ni več poslanec, o tem se bo dalo še prav tako obširno pisati, ko o njegovem delu in zaslugah. Upamo pa, da se še dr. Ploj v naše politično življenje povrne.

Nekaj paberkov iz »Slov. Gospodarja«. Iz Rečice nad Mozirjem ovaja neki dopisnik tamošnjo učiteljico Zmrzlikar, češ da se izogiblje službe božje in drugih verskih pobožnosti. Ne motimo se, če trdimo, da je to ovadbo napisal isti značajni Turnšek, ki je napadal že lastnega somišljenika župana Jeraja, pošto uradnico Kociper, škofove uradnike itd. po časopisu z izrecnim namenom vsem tem ljudem škodovati. Kdor ni temu značajnemu možu po volji — pa hajd z njim v časopis! — Smešno megalomanija. V Zabukovju sta si dovolila napredni župan Božič in občinski sluga Alič javno kritizirati klerikalno stranko in njene poslance. Vsled tega ogrožen dopis v »Slov. Gosp.«, ki se konča s smešno grožnjo: Opozarjamo na to dr. Benkoviča! Ta bo seve Božiča in Aliča takoj spravil na vislice. — Iz Središča piše neki dopisnik: »Orli, pokažite, da verujete v Boga, ne pa kakor liberalci, v vrage!« Središki kaplan se torej ni naučil, da morajo dobri kristjani pod smrtnim grehom verovati v Boga in v vrage. Torej ...

Prebivalstvo na Štajerskem v številkah. C. kr. statistična osrednja pisarna na Dunaju je sedaj na temelju zadnjega ljudskega štetja dognala število prebivalstva na Štajerskem tudi po posameznih političnih okrajih. Srednji in gornještajerski politični okraj šteje 966.399, spodnještajerski 475.205 prebivalcev, in sicer: Maribor - mesto 27.974, Celje mesto 6993, Ptuj mesto 4634, Celje okolica 116.775, Maribor okolica 94.245, Ptuj okolica 81.860, Brežice 50.205, Slovenjgradec 42.947, Ljutomer 27.553, Konjice 22.019 prebivalcev. — Štajerska dežela šteje po ljudskem štetju 1910. leta 1.441.604 prebivalcev.

Iz Rogatica. (Kaj delajo z našim denarjem!) Naša okrajna hranilnica je darovala iz čistega dobička iz leta 1911 sledeče zneske v nemško - nacionalne namene: »Schulverein« 120 K, »Südmark« 150 K, nemškemu otroškemu vrtcu v Rogatu 100 K, nemškemu »Turnvereinu« v Slov. Bistrici 10 K, za podporo nemškemu dijakom 100 K, spodnještajerskemu nemškemu narodnemu

svetu 30 K, skupno torej v izrečno nemško - nacionalne namene 510 K; dalje je podelil zavod še 170 K različnim nepolitičnim nemškim društvom. Na Slovence, ki vlagajo svoj denar v to hranilnico, pa ni prišel niti en vinar! Slovenski člani okrajnega zastopa — kje ste?

Iz Maribora. (Naši vzorni poštini in železnični uradniki.) Poročila o odhodnicah različnih naših c. kr. uradnikov je časih vredno prebrati. Tako poročajo »Marburger Zeitung« o odhodnici c. kr. poštnega kontrolorja Aleksandra Reinhofera in železniškega uradnika Temma. Navzoči so bili člani vsenemškega telovadnega društva, dalje »Germanenverband Alldeutschland« in druge take patrijotične združbe. Značilno je, da si niti vsenemška »Marburger Zeitung« ni upala priobčiti vsebine govorov na tem pangermanskem sestanku. Ali so se gospodje v uredništvu bali, da bi se vlada utegnila zanimati za cilje in namene združenja kakor je famozni »Germanenverband Alldeutschland«? In ta g. Reinhofer, ali se ne sramuje ovsaj iz črnorumenega korita? In g. kolegom Temmovim na mariborskih kolodvorih je gotovo vsenemštvo več ko jezikovna pravičnost napram Slovincem, katera bi bila le Južni železnici sami v korist. Iz tega bodo gg. pri »Marburger Zeitg.« uvideli, da ni zdravo tako dolgo sumničiti v Pragi zbranega Sokolstva državi nevarnih tendenc — dokler prirečajo c. kr. državnim uradnikom v Mariboru pangermanske korporacije sijajne odhodnice.

Od Sv. Barbare niže Maribora nam pišejo: Ob kresu nam je gorica krasno cvetela. Daleč naokrog se je razširjal prijeten duh — za vinorejca še prijetnejši, ker obeta bogat cvet tudi lepo tergatev. A prišlo je baš v tem času deževje, ki je uničilo več ko četrtino cvetja. Stari pregovor: kakor črešnje, tako grozdje, se letos uresničuje. Ta nepotreben dež nam je napravil za mnogo tisočakov škodo.

Iz Celja. (Strela je ubila.) V nedeljo ob pol 2. popoldne v kegljišču g. Šanca (»pri divjem možu«) v Sp. Hudinji 19letnega vrtnarskega pomočnika Franca Rojnika. Kegljalo je v nizkem kegljišču za hišo 6 fantov. Rojnik je stal pri zunanji leseni steni, ko je šinila med fante strela in Rojnika pri prči ubila. Na kegljišču ni videti prav nobenih poškodb. — (Mrtvega so našli) za nemško restavracijo »Waldhaus« pri mestnem vrtu uradnika Južne železnice Perka. Zginil je že zadnji terek s celjske postaje, ne da bi komu kaj povedal. 32letni mož se je ustrelil iz neznanega vzroka.

Iz Ptuj. (Uradne tajnosti pri tukajšnjem c. kr. okrajnem glavarstvu.) »Grazier Tagblatt« je priobčil minulih petek dopis o državnih podporah za one spodnještajerske okraje, katere je lansko leto zadela suša. »G. T.« trdi v tem dopisu, da lani ni bilo — suše in njenih gospodarskih posledic na Spodnjem Štajerskem! Gotovo — tudi mi nismo prijatelji takih napitnin, ki jih daje vlada kmetom na intervencijo poslancev, ker se z njimi ljudstvu ne pomaga in ker imajo take podpore le namen, podpirati politično in moralno korupcijo na deželi. Ali pomisliti je treba, da je to edini denar, ki ga dobimo za ljudstvo od države. Če ga nam ta ne zna dati v nobeni drugi obliki, je žalostno znamenje za vo-

dilne birokrate in bomo že prišli do remediure tudi v tej zadevi. Ali na dopisu »G. T.« nas zanima nekaj drugega: govori se tam o poizvedovanjih glede suše v rogaškem okraju, dalje o ševilkah danih podpor v ormoškem in ptujskem okraju ter o izjavah posameznih občin o teh podporah tako, kakor da bi bilo iskati dopisnika na ptujskem okrajnem glavarstvu! Ali podatki vsaj so se morali dati ustmeno kakemu zaupniku »G. T. Tgbt.« Dobro bi bilo, da bi naši poslanci to zadevo zasledovali. Morajo še vedno niso minuli časi najozbiljših stikov med vodilnimi ptujskimi renegeti in gotovimi uradniki v Ptuj.

Umrl je v Gradcu v nedeljo ob 5. uri jutraj dvorni svetnik pri nadosodišču Franc Tomšič po daljši bolezn v starosti 70 let.

Koroško.

V snežnem zametu. V bližini Trbiža je našel neki pastir že popolnoma strohnelo žensko truplo, v katerem so spoznali že od oktobra l. l. pogrešano ženo nočnega čuvaja Ano Kovačovo iz Bovca. Dne 1. oktobra je bila šla na božjo pot na Višarje in se je v snežnem zametu izgubila.

Požar v Leykamovi tovarni. Dne 28. m. m. kmalu po 5. popoldne je izbruhnil v strojnici papirnice Leykam požar, ki bi bil lahko imel hude posledice. Gasilci iz Špitala so prišli še o pravem času ter so omejili ogenj na strojnico. Razen lokomobile je požar uničil tudi vse stroje v strojnici. Škode je kakih 120.000 K ter je požar nastal vsled neprevidnosti kurjača Dulnika. Tovarna je krita z zavarovalnico.

Roparski umor. Kakih 38 let stari oženjeni posestnik in trgovec z živino Vincenc Pachler, doma pri St. Jurju v Labodski dolini, oče 4 nedoraslih otrok, je od 25. junija izginil. Dne 29. m. m. so ga našli v nekem grmovju ob cesarski cesti med postajama Rabensteinom in Leiflingom ubitega. Truplo je bilo pokrito z vejami. Pachler je kupil dne 24. m. m. v Guštajnu na trgu par volov, ki so jih našli drugi dan, kako so se pasli v bližini neke kaže. Ker je imel ubiti baje prej precej denarja pri sebi, ki pa ga niso našli pri njem, je upravičen sum, da ga je kdo ubil in oropal.

Stavka v Limerčah. Delavci pri pivovarni Fischl v Limerčah so začeli včeraj stavkati. Dne 20. junija so oddali vodstvu svoje zahteve, ki so bile zelo skromne, vodstvo pa je te zahteve brutalno odklonilo. V celem stavka 70 delavcev.

Primorsko.

Iz južnoželezniške službe. Za inšpektorja je imenovan Avgust Kranjc, višji revident in postajenačelnik v Trstu, za višje revidente so imenovani revidenti Alfonz Razlag v Trstu, Viljem Klede, revident in postajenačelnik v Krmini, Herman Broš, revident v Trstu, Ivan Frole, revident in prometni kontrolor v Trstu. Za revidente Josip Gaberjevčič, adjunkt v Krmini, Franc Novljan, adjunkt na Opčini. Za adjunkte so imenovani Franc Prelec, asistent v Divači; Karel Rudella, asistent v Gorici; Ivan Contin, asistent v Krmini; Franc Bacher, asistent v Trstu. Za asistente so imenovani Josip Tončič v Ronkih, Evgen Kafo v Rubiji.

Zavod Sv. Nikola v Trstu. »Slovenec« se zopet zaletava v omenjeno poselsko zavetišče. Poleg drugih že dostikrat pogreth stvari mu očita tudi zadnjo veselico, ki je bila združena s plesom. Ne ozira se pa na to, da je ples priredilo igralsko osebje Slov. del. izobraževalnega društva in ne zavod, katerega dolži, da napeljuje dekleta k zapravljanju težko prisluženega denarja. Društvena prireditve se je končala že o pol devetih, na kar so se dekleta razšla po svojih službah, plesalo pa je le igralsko osebje. Dobro uvidimo, da se omenjeni dopisnik ne izpodbija toliko nad plesom, ker ta je tudi v ljubljanskem Unionu na dnevnem redu; omenjeni dopis služi le bolj za reklamo klerikalnemu »Marijinemu domu«. Vprašanje je le: kdo je dekletom več pobral, zavod sv. Marte ali sv. Nikolaja? Ni morebiti sedanjí Marijin dom sezidan iz krvavih žuljev in znojnih kapelj tržaških služkinj? Ni čuda, da pobožna dekleta začudeno gledajo galerijo ter se presenečeno vprašujejo: ali nam niso obetali lastnega doma in kapelo, pa so naredili gledališče z našim denarjem! Kar se pa tiče duhovnika, ga je odbor že opetovano prosil; ali cerkvena oblast tržaška je pokazala, da ji ni mar blagor deklet, hotela si je prilastiti le popolno gospodarsko oblast nad zavetiščem ali pa ga uničiti. Kljub njihovem ruvanju pa obstoja zavod še danes, kar je najboljši dokaz, da je tudi njegova podlaga dobra. Sicer pa vemo, da tudi pri sv. Marti ni vse gladko in popolno, saj

Rienzi, zadnji tribunov.

Zgodovinski roman.

Spisal Edward Lytton - Bulwer.

(Dalje.)

VII.

Davek.

Ko je bila strašna zarota zadušena, ko so bili baroni skoro že premagani in ko so bile tri četrtine papeškega ozemlja zopet združene z Rimom, je Rienzi upal, da se mu zanesljivo posreči izvesti velik načrt, po katerem je hotel zagotoviti svobodo svoje domovine. Nameraval je v vsakem mestnem delu ustvariti in organizirati posebno rimsko legijo. Upal je, da dobi med meščani vse moštvo, potrebno za obrambo rimske ustave.

Ljudje pa, s katerimi je bil ta veliki mož obsojen, da poskusi uresničiti svoje plemenite načrte, so bili tako podli, da ni hotel nihče svoji domovini služiti brez plačila. Zahtevali so tako plačilo, kakor tuji najemniki. S prešernostjo, ki je posebnost lastna naslednikom velikih rodov, je rekel vsak Rimljan: »Kaj nisem več vreden kakor kak Nemec? Plačajte me torej temu primerno!«

Senator je zadošil svojo nevoljo — naučil se je končno spoznavati, da je doba Katonov minila. Skušnje so ga iz smelega entuzijasta premenile v praktičnega državnika. Legije je so bile za Rim potrebne — torej jih je ustanovil. Lepe so bile po zunanjosti in izvrstno opremljene in

oborožene. A kako jih plačati? Samo na en način je bilo mogoče obvarovati Rim — treba je bilo Rimu naložiti davek.

Rienzi je naložil davek na vino in na sol in je razglasil sledeči oklic: Rimljani! Povzdignjen na dostojanstvo senatorja sem vedno mislil samo na vašo svobodo in na vaš blagor. Onemogočenje izdajstva v našem mestu in zmagovanje naših zastav v vojni priča, da gleda Bog z dopadanjem na moše, ki skušajo zavarovati svobodo in postaviti. Dajmo Italiji in celemu svetu izgled! Dokazimo, da je rimski meč v stanu braniti rimski forum. V vsakem mestnem delu je ustanovljena legija obrtnikov in rokodelcev. Ti pravijo, da ne morejo opuščati svojega poklica, če se jih ne odškoduje. Vaš senator vas pozivlja, da mu dobrohotno pomagate, zagotoviti vam, kar je potrebno za vašo obrambo. Dal vam je svobodo; zagotovil je med vami mir; vaši zatiralci so razpodi po vsem svetu. Zdaj vas prosim, ohranite zaklad, ki vam ga je pridobil. Če hočete ohraniti svojo svobodo, morate za to tudi kaj žrtvovati. Katera žrtev za svobodo je prevelika? Nobena! Zanašajoč se na vašo podporo, porabljam prvič svojo uradno pravico in naložim Rimu na korist, Rimljanom davek.

Sledila je potem navedba novega davka. Ta oklic so nabili na vseh javnih trgih. Kraj enega teh oklicev se je kmalu zbrala velika množica ljudstva. Ljudem se je videlo, da so besni; govorili so tiho, a živahno.

»Torej nas je vendar obdačil. Samo baroni in papež imajo to pravico.«

»Sramota, sramota,« je vpila suha ženska. »Nas obdavči, ki smo njegovi prijatelji! Kje naj dobimo svojim otrokom kruha?«

»Naj bi bil papežev denar pobasal,« se je oglasil pošten vnotrjec.

»O — Pandolfo di Guido bi bil vzdrževal vojaštvo na lastne stroške. Ta je bil bogat! Res, nesramno je, da hoče biti sin navadnega krčmarja naš senator.«

»Če to trpimo, nismo vredni, da smo Rimljani,« je zaklical mož, ki je bil pred Palestrino dezertiral.

»Someščani,« je nevoljno zaklical velik mož, ki si je bil doslej dal tolačitvi vsebino oklica in čigar težki možgani so šele zdaj pojмили, da se bo vino podražilo. »Someščani, treba je nove revolucije. Lepo hvaležnost žanjemo. Kaj smo pa pridobili s tem, da smo tega človeka zopet spravili na krmilo? Kaj naj bomo vedno tepani. Plačaj — plačaj — plačaj! Ali smo samo za to dobri?«

»Nehaj, Cecco del Vecchio!«

»Ne, ne, zdaj ne neham,« se je hudoval kovač.

»Rokodelci imamo danes ponoči sestanek. Bomo videli — bomo videli.«

Mlad v plašč zavil mož, ki ga ljudje doslej niso zapazili, je kovača potikal na ramo.

»Kdor naskoči pojutršnjem v miraku Kapitol, ne bo dobil stražarjev na njihovih mestih.«

Mladi mož je izginil, predno se je mogel kovač ozreti.

Ko je šel tisto noč Rienzi k počitku je rekel Angelu Villaniju:

»Izdal sem pogumen, a potreben ukaz. Kaj pravijo ljudje?«

»Nekoliko godrnjajo, uvidevajo pa, da je novi davek potreben. Najbolj je kričal Cecco del Vecchio, da pa je najglasnejši med tistimi, ki so zadovoljni z davkom.«

»Mož je pač robot. Enkrat me je zapustil — a takrat sem bil izobčen. Takratni odpad je imel zanj in za Rimljane bridke posledice. Upam, da jih je ta skušnja naredila poštenejše. No, če bo mogoče novi davek v miru izterjati, potem upam, da bo Rim v dveh letih zopet prvo mesto v Italiji. Armada bo dobra — republika zagotovljena — potem — da, potem —«

»Kaj bo potem, senator?«

»Potem, moj Angelo, bo Cola di Rienzi lahko mirno umrl. Izkušnje, ki jih napravi človek, če ima veliko oblast in živi v sijaju, vzbude potrebo, ki vpliva kakor glad in je podobno hrepenenju po spanju, to je potreba po smrti.«

»Gospod, dal bi svojo desno roko,« je dejal Villani resno, »če bi vas slišal reči, da vam je življenje nad vse.«

»Ti si dober dečko, Angelo,« je rekel Rienzi in je šel v sobo svoje žene; njen usmev in njena skrbna lubezen sta provzročili, da je Rienzi za nekaj časa pozabil — da je velik mož.

(Dalje prihodnjé.)

stannjejo celo njene lastne članice po drugih zavetiščih. Poleg tega da tudi mestna policija lahko izpričevalo, kako se vodi zavod sv. Nikolaja in kako se godi po drugih zavodih, ki ne nosijo firme »liberalnih dam«. Kakor so hoteli klerikalci uničiti Družbo sv. C. in M. Sokola in dr., tako so tudi vsak trenutek pripravljeni, da bi podrli ta poselski zavod. Saj jim da že nedolžna enkratna veselica priložilo, da očistijo zavodu pohujšanje in navajanje k zapravljanju. Ali kljub njihovu podlemu ogovarjanju uživa zavod vedno večje simpatije pri posameznikih in oblastih. Številno služkinj pa, ki jim je zavod namenjen, se množi od leta do leta, saj vidijo, da dobe tam nesebično oskrbo in pomoč. Vse to daje lahko zavodu upanje, da bo trezna slovenska javnost s svojimi nadaljnjimi podporami skrbela za to, da se ne bodo izpolnile škodoželjne nade onih nasprotnikov, ki komaj čakajo, kdaj bi vrgli zadnji kamen na zavodove razvraline.

Smrtna nesreča povodom vstopa na premikajoči se vlak. Predsnočjem ob 1 po noči je skočil v Kanalu 27letni trgovski potnik Ernst Buhačar iz Trsta na poštini vlak, ko se je ta že premikal. Pri skoku je zgrešil stopnico in padel pod vlak. Sprevednik, ki je to videl, je dal takoj znamenje, da vlak ustavi, in strojevodja je res ustavil vlak tako hitro, da zasluži res priznanje. Kljub temu pa ni bilo mogoče preprečiti nesreče. Ponesrečenec je padel tik pred kolo, ki ga je povozilo. Čez eno sta peljala samo dve kolesi, naka je vlak že stal. Že prvo kolo je zdobil ponesrečenec lobanjo, ostala kolesa pa sta mu strla nogi. Že ob 2. ponoči je prišla sodna komisija, ki je dognala, da se je dogodila nesreča vsled krivde ponesrečenca. Truplo ponesrečenca so odpeljali nato v mrtvašnico na tamošnjem pokopališču.

Uboj v Tržiču. Delavec Pezza je napravil Jakobu Fontani parniškega kuharju hišne čevlje. Pri plačilu pa sta oba sporekla. Ko se je vrnil zvečer Pezza na parnik je stopil Fontana iz svoje kabine in napadel Pezzo. Med prepirom je potegnil Fontana nož in sunil Pezzo v trebuh. Pozneje so našli delavci Pezzo v mlaki krvi nezvestnega. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je zvečer umrl.

Iz Opatije. Pred nekaj dnevi se je razširila v listih vest, da se je pojavil v kopalšču Angiolina v Opatiji precej velik som, ki je povzročil veliko razburjenje med kopalci. Iz Opatije zanikajo poročila to vest kot neresnično.

Električna železnica Matulje-Opatija-Lovrana. Občina Voloska je sklenila, kakor smo že svoječasno poročali zgraditi ozkotirno električno železnico Matulje-Opatija-Lovrana. Ta sklep je odobril istrski deželni zbor z dostavkom, da želi da se udeležita pri nakupu delnic tudi občini Veprinac in Lovrana. V tem smislu bodeta dobili omenjeni občini prioritete in osnovne delnice za v nominalni vrednosti 600.000 kron. Pri tem pa bo kljub temu imela občina Voloska sorazmerno z številom osnovnih delnic v upravnem svetu večino.

Nov trgovski parnik v Jadranskem morju. Tvrdka Radivo dedič v Trstu je kupila v Londonu nov tovarni parnik »Brunette«, ki je bil zgrajen v ladjedelnici Swan Hunter v Newcastle. Parnik nosi 1450 ton in bo služil za prevoz blaga v Jadranskem in Sredozemskem morju.

Dva utopljena. Med Lloydovim arsenalom in Stabilimento tecnico v Trstu se je kopal voznik Fr. Dikabaldo. Ker tam morje zasipajo, so tla pokrita z globokim blatom. Mož je zabredel v to blato in se začel pogrezati. Klical je na pomoč, toda ko so prišli ljudje na mesto, je bil ponesrečenec že mrtev. Na obrežju pri skladišču za les pod Skednjem je našel stražnik kup obleke. Ker ni videl v bližini nikogar je odšel v bližini pripet čoln in je odveslal na morje. Po kratkem iskanju je našel ne daleč od obrežja utopljena delavca Josipa Hrvatca, ki je bil zaposlen pri plavžih v Skednju.

Lov na soma. Nedaleč od Pulja sta zapazila dva ribiča v plitvini blizu obrežja precej velikega soma. Napadla sta ga z velikimi železnimi vilicami, ga omotila, ga privlekla na breg in ga tam pobila. Zobe in plavutice somove so poslali v Trst, kjer bodo konstatirali, če je bil res pravi som.

Velika tatvina na parniku vojne mornarice. Podčastnik, ki je imel službo na jahti »Lacroma«, v Pulju je opazil, da spuščajo raz krov parnika obrežnega branilca »Budapest« velike zaboje na čolne. Javil je to kapitanu službenega pristaniškega parnika »Bellona«. Častnik se je peljal takoj na parnik »Budapest« in zasačil tatove in flagranti. Spravili so že v čolne 16 zabojev sladkorja, 16 zabojev kave in 6 hlebov emen-

talskega sira. To blago je prodal neki podčastnik v zvezi z nekaj mornarji neki trvdri v Pulju. Blago je bilo vredno blizu 2000 kron. Podčastnika in več mornarjev so zaprli.

Dnevne vesti.

+ Shod narodno - naprednih zaupnikov. Klerikalcev je strah. Pri zadnjih državnozbornskih volitvah in pri splošnih občinskih volitvah se je pokazalo, da se pripravljajo v deželi velik preobrat. Klerikalna strahovlada je vzbudila mogočen odpor, ki narašča vsled nezasišane počenja klerikalne stranke z deželnim denarjem v pravi vihar. Dani so vsi pogoji, da bo ljudstvo strmolavilo brezvestne klerikalne tirane, treba je samo, da se združijo in osredotočijo vse sile. V ta namen je sklicala narodno - napredna stranka na dan 7. julija shod zaupnikov. Klerikalce je tega shoda strah. Boje se že vsega, kar store naprednjaki, najbolj pa se boje vsakega pojavi, ki je količnik v zvezi s prihodnjimi deželnozbornskimi volitvami. Zato poskušajo s smešenjem in z grozilnimi namigavanji odvrti napredne zaupnike od udeležbe na shodu dne 7. julija. Med naprednjaki provzroča to samo veliko veselost, nič drugega kakor veselost. Kar so klerikalci s terorizmom sploh mogli doseči in opraviti, to so že dosegli in opravili. Kdor je danes pristaš narodno - napredne stranke, to je mož, to je značaj, ki se ne ukloni. Kar je bilo nezanesljivo, je odpadlo, ostali so možje, ki se držijo stranke iz prepričanja in ki jih klerikalcev ni prav nič strah, ker jim nič ne morejo. Če klerikalci danes groze, je to tako, kakor če umirajoč človek dviga ročico in jeclja grožnje, namesto da bi se pripravil na zadnjo pot. Naj klerikalci raje spravijo deželne račune v red in naredijo svoj testament!

+ Novi Taxil. Zgodil se je čudež. Leon Taxil je sicer že pred več leti umrl, a njegov duh se je zdaj povrnil na zemljo in se je naselil v »Slovenec« uredništvo. To nam priča senzacionalna »studija« o svobodni misli, ki jo je začel priobčevati »Slovenec«. Kakor znano, je Leon Taxil preganjal framazone. Dolgo let je dokazoval, da so organizacija brezvestna in anarhijske, da preganjajo versko misel in hočejo uničiti države in dinastije. In sveta katoliška cerkev je bila njegovih razkritij vesela in ga je obhlapala z redovi in z denarjem, s častmi in z blagoslovi. Svet sicer ni hotel tega verjeti, saj so bili tudi nemški cesar, nemški prestolonaslednik, angleški kralj in razni knezi in principi člani framazonskih lož in ti gotovo niso za brezvestnost in anarhijo in za uničenje držav in dinastij zavzeti — a duhovniki so vendar prisegali na Leona Taxila in na njegova razkritja. In tako so celo slovenski duhovniki tulili veselja, ko je Leon Taxil »dognal«, da so framazoni v zvezi s hudičem. Bitru je bilo ime temu hudiču in tako imeniten je bil ta hudič, da je znal celo na klavir igrati. Poseben kongres je bil sklican v Trident na Tirolskem, da bi organiziral ves katoliški svet proti framazonom. Vse je bilo pripravljeno za uničenje učencev hudiča Bitru — pa je nerodnost nekaterih nemških teologov vse pokvarila. Ti nemški teologi so hoteli nekaj blaznega — zahtevali so, naj Taxil dokaže svoje trditve! Vsa katoliška cerkev je bila razburjena. Zahtevati dokaze od moža, ki ga je papež tako odlikoval in ki mu papež vse verjame! Taxil se je razjezil — milijone je že imel — in tako je zbranim škofom in prelatom razodel, da jih je toliko in toliko let vse skupaj imel za norca. To je bil strašen polom v katoliški cerkvi, grozen polom, kakršnega svet ne pozna. Od takrat je bilo vse tiho o framazoni in lepa knjiga »Bratje Tripičniki«, ki so jo preložili duhovniki na slovenski jezik, so priobčili v »Slovenec« in jo že izdali v posebni knjigi — je za nekaj časa izginila iz knjižničarstva. Zdaj pa so jo pri »Slovenec« zopet poiskali in jo predelavajo novemu času primerno. Bratje Tripičniki niso več framazoni, ampak — svobodomiselnici, sicer je pa ostalo vse nespremenjeno. Kakor so bili framazoni in konkordatobombeži organizacija brezvestna in anarhijske, preganjali verske misli in uničevali države in dinastije, tako so to zdaj po priseganju »Slovenca« in dr. Lampeta svobodomiselnici. Tako vestno se »Slovenec« modrijani drže Taxilovih »razkritij«, da se zapazijo niso, kako so sami sebe po zobeh udarili. »Slovenec« pravi, da svobodomiselnici preganjajo vsako versko misel, a že ime »svobodna misel« kaže, da priznavajo svobodomiselnici vsakemu človeku tisto svobodo, ki jo zahtevajo sami zase, namreč svobodno verjeti kar hoče. Pa kaj to — »Slovenca« take malenkosti nič ne ženirajo, saj se mu ne gre za resnico. Rad bi sumničil, obrekoval in denunciral, in če nima za to materijala, si pa kaj izmisli. Zdaj smo le radoved-

ni, kdaj bo začel še hudič Bitru na klavir igrati.

+ Zopet želva. Deželni odbor se je zelo podivil, da nam je popravil menda ona dva tisočaka, ki jih je prejel hišnik deželnega muzeja že v oni dobi, ko se še ni preurejal ta zavod popolnoma na novo in sicer na povsem znanstveni podlagi. Rade volje bilježimo, da bodo že skoro vse Mantuanijeve želve in podobne živalske prikazni strogo ločene od številnih poklanih kristjanov, tako da se novodobnim znanstvenikom vsaj v bodoče ne bo več pripetila neljuba pomota. Ker pa se deželni odbor tako živahno zavzema za svoje želve, naj ga naprosimo še za eno: opetovano smo že konstatirali, da smo v nesoglasju z drugim njegovim znanstvenikom, namreč s finančnim ministrom kranjskim. In tu se gre kar za štiri milijone! Prosimo za popravek na podlagi § 19, kajti mi trdimo še vedno, da je v polni pravni moči še danes oni zloglasni zakon o melioracijskem posojilu z leta 1911., in nadalje trdimo prav odločno, da je gosp. finančni referent deželnega odbora kranjskega štel v dobro deželnemu premoženju poldrugi milijon, ki ga dolguje dežela ravno istemu preklicanemu melioracijskemu zakladu! Mogoče, da so najmodernejši jezikoslovci v deželnem odboru prekrstili ta zaklad v »blagajno za priobližek«, pa vsekakor bi želeli popravka po § 19. tisk. zak., da bomo v prihodnje znali razločevati med klerikalnimi želvami in kranjskimi milijoni.

+ Iz finančnega ministrstva. Ministerjalni tajnik dr. Karel Deronovšek naznanil je svoj izstop iz državne službe. Preselil se je k angloavstrijski banki, kjer so mu podelili večji oddelek. To je letos že drugi slučaj, da slovenski uradnik zapuša službo v finančnem ministrstvu ter jo zamenja z bančno. Mi gotovo privoščimo gospodoma njiju uspehe, a vendar ostane žalostno dejstvo, da se tem potom še bolj krči itak pičlo število našega zastopstva v dunajskih uradih.

+ »Südmärka« in njeni dohodki. V Solnogradu se je vršila dne 29. junija glavna skupščina »Südmärke« ter posnamemo iz tozadevnega poročila samo par števil. Članov ima 82.630, tedaj za 3760 več, kakor predlansko leto. Kranjsko je prispevalo lani 4178 K, nasproti 4028 K 25 v predlanskem letu. Dunaj 29.657 K nasproti 23.307 K, kar predlansko leto je prispevala Koroška, ki je padla od 41.453 K na 40.992 K. Primorska od 3230 K na 2941 K in Štajerska od 80.186 K na 79.389 K. Pri spevki podružnici so znašali 278.239 kron 96 vin, ter so se zmanjšali za 8055 K 35 vin. Skupno znižanje prispevkov znaša v celoti 21.822 K 08 v. Vsega skupaj je prejela »Südmärka« 587.427 K 80 vin, med njimi od daril 74.871 K 24 vin., iz nabiralnikov 30.661 K 09 vin., predlansko leto 41.244 K 20 vin., od znamk 24.079 K 85 vin., nasproti 22.150 K 66 vin. v predlanskem letu. Premoženje se je pomenožilo od 1.019.755 K 39 vin. na 1.159.031 K 87 vin. Iz delovanja društva je posneti, da je izdalo leta 1911. — 665.749 K 19 vin. (594.148 K 41 v) in sicer za naseljevanje 207.867 K 33 vin., nasproti 181.967 K 93 vin. leta 1910., za darila 94.711 K 42 vin., za stipendije 3134 K, posojil 84.288 kron 89 vin. in za ljudske knjižnice 11.985 kron 42 vin. — Brez komentarja.

+ Iz davčne službe. Za računsek oficijale v X. razr. sta imenovana računska asistenta Ivan Bonač in Ivan Pezdich, za davčne upravitelje v IX. razredu davčni oficijali Ernst Kobler, Rajmund Levstšek, Rihard Boltavzar in Maks Zotter in za davčne oficijale v X. razr. davčni asistenti Ivan Drobirnik, Ivan Tomec, Ivan Schwarz, Rihard Koller, Jos. Golob in Ivan Jan.

+ Iz železniškega sveta. Nujnemu predlogu člana železniškega sveta Ivana Hribarja glede prezidave ljubljanskega južnega kolodvora v Ljubljani je bila nujnost tega predloga priznana.

— Zastopniki ljubljanskih in okoliških sokolskih društev nam sporočajo, da se skupen oficijalen sprejem iz Prage vračajočega se Sokolstva in zmagovalcev na kolodvoru v Ljubljani žal ne more prirediti, ker se praški izletniki in zlasti zmagovalci ne povrnejo z enim vlakom, ampak razkropljeno. O načinu proslave slov. sokolske zmage se javnost pravočasno obvesti.

— Vinotrčci in gostilničarji, pozor! Vse gg. vinotrčce in gostilničarje, ki so obljubili prispevati za paviljon za tekovanje vin na veselici v prid Narodnemu skladu dne 7. julija, prosimo, da svoje prispevke vpošljejo takoj, da ne dojde blago zaradi mogočih nepravil na železnici prekasno. Odbor pogreša v vrstah prispevatelev, ki so se doslej odzvali vabilu, še marsikoga, na katerega je zanesljivo računalo. Naslov na odbor

za prireditev veselice za Narodni sklad v Ljubljani.

— Cvetlice za veselico za Narodni sklad dne 7. julija se naj odpošljejo po pošti tako, da bodo v soboto dopoldne že v Ljubljani, ker pošta v nedeljo ne dostavlja voznih pošiljav. Poleg ljubljanskega narodnega ženstva so zagotovile cvetke zavedne Slovenke iz Zagorja, Bleda, Senožeč, Št. Vida nad Ljubljano, Železnikov, Velikih Lašč, Litije ter navdušena narodnjakinja iz Gornjega Štajerskega. Upamo, da je tudi še v drugih krajih toliko lepega cvetja, da ga bomo mogli omeniti, da ga je sprejel odbor za prireditev za Narodni sklad v Ljubljani.

— Denarne prispevke za veselico za Narodni sklad dne 7. julija je sprejel odbor poleg posameznikov iz Litije in Senožeč. Živeli zavedni poštvovalni nabiralci in darovalci! Iz drugih krajev pričakujemo enakih razveseljivih daril, kajti Narodni sklad je življenjskega pomena za narodno-napredno stranko!

— Na veselico za Narodni sklad dne 7. julija se pripeljejo zavedni narodnjaki iz ljubljanske okolice na vozovih, okrašenih z zelenjem in slovenskimi trobojnicami. Sploh je zanimanje za veselico v ljubljanski okolici splošno in veliko, da je ravno od tod pričakovati največje udeležbe. Da pride tudi iz ostale dežele veliko število narodnjakov in narodnjakinj, je umevno, saj je veselica prirejena njim na čast.

— Dobitki na veselici za Narodni sklad so tako lepi in krasni, da je veselje. Bo jih okoli 1600, morda tudi več, ker prihajajo dan zadnem nove pošiljave. Glavni dobitek je vagon premoaga, posebna specialiteta so pa izredni živi dobitki, ki jih pošljejo poštvovalni rodoljubi z dežele. Opozarjamo, da morajo biti dobitki do sobote zvečer v rokah odbora za prireditev veselice za Narodni sklad, da bo mogoče vse urediti.

— Predprodaja vstopnic za veselico za Narodni sklad dne 7. julija. Vstopnice za to veselico se prodajajo v trafikah gdč. Dolenc v Prešernovi ulici, gospe Šešark v Šelenburgovi ulici in gospe Fuchsove na Marije Terezije cesti. Ker bo naval na blagajne na dan veselice čisto gotovo velik, naj si vsak preje nabavi to vstopnico, ki stane samo 40 vinarjev.

— Kazenska obravnava proti g. Adolfu Ribnikarju. Vstop k razpravi, ki se prične dne 4. tek. meseca ob 9. dopoldne bo dovoljen le proti vstopnicam. Le-te se bodo izdajale dne 3. julija 1912 popoldne ob 4. v glavnem vohodu sodne palače.

— Umrl je sročil ljubljanski urar in hišni posestnik g. Fran Čuden v starosti 50 let. Pokojnik je bil vrl obrtnik in trgovec, zvest narodnjak in zanesljiv pristaš narodno-napredne stranke. Bodi mu blag spomin. — V Gradcu je umrl dvorni svetnik pri omdotnem nadsošču g. Fran Tomšič v starosti 70 let. Služboval je pri justici 45 let in bil več let tudi svetnik pri ljubljanskem dež. sodišču. Blag mu spomin.

— Nogometni tekmi na praznik in v nedeljo. Na praznik popoldne se je vršila nogometna tekma med drugim moštvom celovskega nogometnega društva in med drugim moštvom ljubljanskega kluba. Moči so bile neenake, uspeh se je bil že v naprej lahko določil. Celovčani so postavili svoje drugo moštvo, krepke možakarje in vajene igralce, nasproti mladim, sicer dobrim in tudi vstrajnim igralcem ljubljanskim, ki se pa nikakor niso mogli enačiti s svojimi nasprotniki. Bili so naši še takorekoč kot začetniki proti že izurjenemu in v vsakem oziru močnejšemu moštvu celovskemu. Priznati pa se mora ljubljanskemu moštvu, da se je potrudilo in delalo na vse kriplje, in dasi niso dosegli sedaj uspeha, pomeni ta tekma za naše moštvo, dasi so jo izgubili, kot izborna šola za nadaljne uspehe. Igra je izpadla v razmerju 6 : 1 v prilog Celovčanom. V nedeljo se je vršila revanštekma med omenjenima moštvoma. Pri tej so se ljubljanci veliko opomogli in so tudi veliko boljše igrali. Kljub temu je bil uspeh tudi drugi dan nepovoljen in sicer 4 : 0 v prilog Celovčanom. Ta dan bi se bila morala vršiti pravzaprav revanš tekma med ljubljanskima slovenskim in nemškim moštvom. Vsled tega je bila ta tekma odgojena na nedoločen čas. Priznati pa se mora, da ta neuspeh ljubljanskega drugega moštva nikakor ni mero dajen za nadaljni razvoj članov, ki bodo gotovo dosegli, če dosledno tako vstrajajo in napredujejo, še končno zmago tudi nad sedaj še v vsakem oziru močnejšim in starejšim drugim nogometnim celovskim moštvom. Drugi dan je izpadla tekma 4 : 0 v prilog celovskemu moštvu.

— Zaključek tečaja za obrtno knjigovodstvo in korespondenco v Ljubljani. Tečaj se je završil v petek, dne 28. junija ob prisotnosti zastopnika mestne občine ljubljanske gosp.

komisarja dr. Berceta ter načelnika krojaške zadruge gosp. F. Jeločnika. V zaključnem nagovoru je opomnil ravnatelj »Zavoda za pospeševanje obrti« odsotnost predsednika zavodovega kuratorija gosp. I. Kregarja, pozdravil zastopnika mestne občine ljubljanske ter načelnika krojaške zadruge. Zahvalil se je vsem načelnikom različnih zadrug, ki so po svoje pripomogli, da je vzbudil tečaj toliko zanimanja med obrtniki. Da je imel tečaj tako dober uspeh, je bila pač zasluga voditelja gosp. J. Gogale, učitelja slovenske trgovske šole, ki je s spretnostjo in vztrajnostjo vodil pouk. Za uspeh pa so pripomogli tudi udeleženci sami, ki so se redno in s posebnim zanimanjem udeleževali pouka in se zahvali tudi njim za sodelovanje na njihovi strani in konča s pozivom, da bi skupno izobraževanje navajalo obrtnike tudi k složnemu delovanju in podpiranju drug drugega v življenju. V imenu udeležencev tečaja se zahvali gosp. Fran Soukal, krojaški mojster. »Zavodu za pospeševanje obrti na Kranjskem« za prireditev ter gosp. vodji tečaja za posebno uspešni pouk ter izročil obe sponimske slike. Za zadrugo fotografov se zahvali za prireditev g. L. Fröhlich, ki poudarja posebno spretnost in ljubeznjivost gosp. učitelja, tako da je celo on, ki ni zmogel slovensčine, imel od pouka veliko korist. G. ravnatelj in gosp. Gogala se zahvalita za izraženo priznanje, nakar se razdele obiskovalna izpričevala udeležencem. Za tečaj se je zglasilo 35 udeležencev, z ozirom na predpise ministrstva in didaktičnih razlogov se je moglo sprejeti le 27 prijavljenecv, od katerih se je udeleževalo 24 redno pouka do zaključka. Od teh je bilo 16 moštrov in 8 pomočnikov.

— Ilustrirane reklamne brošure za potovanja. Tourist - Office, Deželne Zveze za tujski promet na Kranjskem v Ljubljani, Miklošičeva cesta 6, nasproti grand hotela »Union« nam sporoča, da oddaja brezplačno interesentom ilustrirane reklamne prospekte in brošure za potovanja in turizmo. Posebno se opozarja na prospekte raznovrstnih morskih kopalšč in pomorskih parobrodskih družb. Od dežele Tirolske, Solnogradske, Štajerske, Koroške, Zgornje in Spodnje Avstrijske, Galicije, Češke, Moravske in Šlezije so na razpolago kratko in jedrnat sestavljena kažipota. Glavna mesta Dunaj, Praga, Budimpešta, Krakov, Lvov, kakor tudi mnoga svetovnoznana kopaljšča imajo v Tourist - Office razstavljene prospekte v brezplačno oddajo. Deželna zveza za tujski promet na Kranjskem ima na razpolago za p. t. občinstvo naslednje brošure: Alpska dežela Kranjska, Kranjska gora, Bohinj, kakor tudi prospekte Bleda, Radovljice, Kamnika, Toplice, Postojnske jame, zdraviliški zavodi Rikli in Vovk na Bledu.

Čuki na Vrhniki. Tudi Čuki so napravili te praznike svoj zlet, seveda na Vrhniko. Ljudje so se jih tako bali, da so še najbolj značajni naprednjaki razobesili zastave in odrihili tribut v denarju in v darilih. In Čuki so na Vrhniki zmagali, popolnoma zmagali. Kaplan, ki dela najbolj vratolomne vaje, da bi postal tehan, je zaostal za zadnjim Čukom za tri pike in je izgubil skoro vse upanje, da doseže svojega življenja cilj, druge omembe vredne nesreče ni bilo. Vrhniska dekleta so soglasno mnenja, da so Čuki same »škarte« in upajo, da se ti žalostni junaki ne bodo več prikazali na Vrhniki.

Škof v Velikih Laščah. V soboto dne 29. junija je sprejel občinski zastop v Vel. Laščah ljubljanskega škofa, ki je prišel tja birmovat. Občinski odbor v velikih Laščah obstoji iz 6 narodno-naprednih in 6 klerikalnih odbornikov. Po žrebu je bil izvoljen županom narodno-napreden odbornik. Take so razmere. Zdaj, ko je prišel škof, so ga pozdravili narodno-napredni župan in trije narodno-napredni odborniki. Sprejeli so tistega škofa, ki je največji nasprotnik vsem narodnim in naprednim težnjam, in poklonilo so se možu, ki piše rdeče brošure. Samo dva narodno-napredna odbornika sta ostala doma. Bodi jima tem potom izrečeno zaupanje in zahvala za njiju moštost. Obžalujemo obenem, da so se našli štirje možje, ki smo jih naprednjaki izvolili, pa so v našem imenu oficijelno pozdravili škofa in s tem v našem imenu delali klerikalcem štafažo. — Bodi pri tej priliki še nekaj zabeleženo: Neki »Orel« je domov grede rekel: »Ali smo neumni, da gremo škofa čakati.« Ime in priča na razpolago. Neka Marijina devica je domov grede plavi trak raz se vse vzela. Ko jo je njena tovarišica vprašala, zakaj je snela trak, je rekla: »Moram trak spraviti, sicer se mi fantje smejejo.« Ali ni to hinavstvo? Sicer bi lahko še več zanimivih stvari povedali, pa ne maramo razburjati ljudi. Čas pa je, da se naprednim ljudem že enkrat oči odpro...

Na gimnaziji cesarja Franca Jožeta v Kranju se vrši v torek, dne 2.

Julija t. l. v telovadnici ob 6. zvečer rodilski sestane, pri katerem predava gosp. profesor Makso Pirnat o dr. Jan. Mencingerju. Predavanje je namenjeno za dijakke, njih starše in namestnike staršev.

V Mokronogu je dne 30. junija nekako ob 1/4 na 4. popoldne začelo nenadoma deževati. Med dežjem se je vsula toča, debela približno kakor debeli kakor lešniki. Čeravno je padalo ledeno zrnje več kakor četrt ure in na gostoto, vendar ni napravilo občutne škode.

Iz Vipavske doline. Strašni eksploziji, ki sta se pred par tedni pripetili na Steinfeldu pri Dunajskem Novem mestu, sta našli glasen odmev po vsi Avstriji, osobito pa po Vipavski dolini. Tudi ni še dolgo, odkar bi bila kmalu zletela v zrak smodnišnica na ljubljanskem polju in z njo vred morda tudi naša zlata prestolnica — bela Ljubljana. — Že takrat in po nedavnih eksplozijah smodnišnic pri Wöllersdorfu so začela mesta, v katerih obližju se nahajajo smodnišnice in skladišča za razstreljivo, glasno protestirati in opravičeno zahtevati, da se premešče nevarne smodnišnice iz obližja ljudskih bivališč v samotne kraje. Človek bi mislil, da bode vojska uprava upoštevala vse razloge in čimprej ustregla utemeljenim zahtevam davkoplačevalcev. Kaj še! Nove smodnišnice nam hoče v Vipavski dolini postaviti prav pred nos! Zavito se je govorilo začetka, da bodo postavili le malo skladišče, sedaj pa se kaže, da bodo v sredi Vipavske doline — komaj 1 km od človeških bivališč oddaljeno! postavili kar 5 objektov, v katerih bodo hranili od navadne infanterijske municije počenši vse do najhujših razstreljiv, dinamita, ekrazita itd. — Razumljivo je razburjenje vipavskega prebivalstva, ko vidi dan za dnem razne komisije — vojaške in politične, — ki ukrepajo nad njegovo osebnostjo, ne da bi se dobil človek, ki bi se pognil zanj. In čudimo se, da deželna vlada, ki je navzoča pri teh komisijah, ne dvigne glasu in ne pove voljskim oblastim, da ne gre postavljati smodnišnic v eni najlepših, najrodovitnejših in najboljdennejših kranjskih pokrajin. Deželna vlada in okrajno glavarstvo bi morala biti vendar podučena in vedeti, da si je vipavski kmeti šele v zadnjih letih s svojo izredno vztrajnostjo in delavnostjo nekoliko pomagali iz siromaštva, v katero so ga dovedle razne elementarne katastrofe. Vedeti bi morali, da je ta kmet v neprestanem boju z dvema elementarnima sovražnikoma, z burjo in hudourniki, in da nikakor ne gre mu naprti še novega sovražnika v obliki nameranih smodnišnic. Gotovo je, da bodo zemljišča radi novih skladišč izgubila na vrednosti, ki se je še le tekom zadnjih let dvignila radi pogozdovanja in skrbnega negovanja vseh panog kmetijstva, ker bode nevarnost eksplozije ne le odvisna od elementarnih pojavov in nepazljivosti ljudi, temveč tudi najbolj od bližine z Italijo, od katere je za zrakoplovca oddaljena komaj pol ure in ki bode gotovo vporabila prvo priliko, da se odkriža smodnišnic, ki jih ji hoče postaviti prav pred nos. In dočim drugod v enakih slučajih nastopajo vse javne korporacije in upravni organi, se pri nas nihče ne zgane, a zabavljati in protestirati bodo šele začeli, kadar bodo smodnišnice že stale. Še je čas. Na noge, županstva vipavske doline tostran in onostran Hublja, kranjska in primorska, strnite se in združite se v glasen protest. Kje si vipavski državni, kje deželni poslanec, da povzdigneta svoj glas in obvarujeta Vipavskega kmeti zla, ki se mu ga hoče naprtiti za nedogledne čase? Na delo S. L. S., ki si zavojevala Vipavsko dolino, pokaži svojo veljavo in vpliv, da preprečiš namestitve smodnišnic in skladišč v eni najboljdennejših slovenskih pokrajin in v obližju človeških bivališč! Po toči zvoniti je prepozno, in po vaših delih vas bomo sodili!

Firma Bohinjec & Ko. v Trstini v konkurni, kakor so poročali različni listi, nego je samo insolventna. Kinematograf »Ideal«. Spevokomik in igralec, g. I. Modic nastopi šele danes med premori pri večernih predstavah, in ne kakor se je pomotoma poročalo že včeraj. Ker je g. Modic žel povsod obilo pohvale in se vsi časopisi jako povoljno izrekajo o njegovem predvajanju, obetajo te predstave obilo zabave in je upati, da sl. obiskovalci kinematografa v obilem številu posetijo te predstave, že z ozirom na to, ker je g. Modic domačin in ker je cel spored jako bogat in izbran. Spored za torek 2., sredo 3. in četrtek 4. julija 1912: 1. Zurnal Pathé. (Kinematografska poročila. Najnovejši dogodilji, šport, moda itd.) 2. Pustolovec. (Amerikanska drama.) 3. Luka in njegova ljubica. (Velekomično.) 4. Fantastična mavrica. (Krasna kolorirana slika z vilami.) 5. Zgrešena spekulacija.

(Zanimiva učinkovita drama v enem dejanju.) Samo zvečer. 6. Ohi, moja podveza. (Krasna veseloigrav v barvah.)

Tujski promet v Ljubljani. Minoli mesec je prišlo v Ljubljano 6576 tujcev — 259 več kakor prejšnji mesec in 690 več nego meseca junija lani. Nastanilo se je v hotelu »Union« 1536, »Slon« 1217, »Lloyd« 512, »Cesar avstrijski« 299, »Malič« 298, »Ilirija« 267, »Južni kolodvor« 239, »Strukelj« 214, »Tratnik« 148, »Tivolij« 86 in v ostalih gostilnah in prenočiščih 1662 tujcev. — Bilo pa je s Kranjskega 1094, z Dunaja 1086, iz slovenskih dežel 1226, iz dežel češke krone 354, iz ostalih avstrijskih dežel 1498, iz Ogrskega 192, iz Hrvaške in Slavonije 431, iz Bosne in Hercegovine 61, iz Nemčije 217, iz Italije 154, iz Rusije 53, iz Anglije 9, iz Francije 12, iz balkanskih dežel 67, iz Rumunije 5, iz drugih evropskih dežel 35, iz Severne Amerike 67, iz ostale Amerike 6 in iz Azije, Afrike in Avstralije 9 tujcev.

Prva nesreča bi se bila kmalu pripetila v soboto v poglubenjem Grubarjevem prekopu. Pri zatvornici je namreč pet predznih dečkov šlo v trvdin čoln. Vozili so se po skoraj tri metre globoki vodi. Ko priveslajo do kraja, je hotel eden skočiti iz čolna, pri čemur mu je spodrsnilo in je padel v vodo. Ker ne zna plavati in je bil v vodi že do vratu, bi bil gotovo utonil, da mu niso tovariši pomolili veslo ter ga tako rešili iz mučnega položaja.

V spanju okraden. Včeraj popoldne se je delavec Ivan Podjed na obrežju v Šolskem drevoredu v senici vlegel in zaspal. Ko se prebudi, opazi, da mu je med tem časom iz žepa izginila srebrna žepna ura z nikelnasto verižico. Policiji je osumljenec znan.

Prijet konjski tat. Kakor smo že poročali, je bil v nedeljo dopoldne ukraden posestniku Franu Maroltu v Obrijah iz odklenjenega hleva 800 K vreden konj. Storičla je sedaj orožništvo prišlo v osebi nekega iseltnega dninarja, baš ko je konja gnil, na Škofelji, ter ga oddalo deželnemu sodišču, konja je dobil posestnik pa nazaj.

Aretovana je bila 39letna slaboglasna Amalija Dolenceva iz Leskove, občina Oslica, okraj Kranj, ki ima za mesto prepovedan povratek, pa še kljub temu vedno prihaja v Ljubljano.

V deželno bolnico so včeraj pripeljali 68letno gospo Marijo Kondovo iz Semiča, katero je zadel pri razstrelbi skalovja kamen ter jo težko smrtno nevarno poškodoval.

Pobegnil je pred kratkem 30letni prisiljenec Enzelbert Gramer, rodom iz Freistadta, katerega še niso dobili.

Izgubljeno in najdeno. Sluga Jernej Koželj je izgubil denarnico, v kateri je imel 189 K denarja. — Nadstražnik Mihael Sitar je našel zlato brožo. — Zasebnica Uršula Mojškerčeva je našla zlato ovratnično iglo. Slavica Milavčeva je našla srebrno verižico. — Nežika Bezakova je izgubila zlat uhan. — Šolska učenka Marka Benediktova je našla zlato zapestnico, užitinski paznik Aleš Kukman pa sivo pelerino. — Gospod Ciril Lindtner je izgubil listino, v kateri je imel 50 K denarja in neka potrdila. — Boženka Čermakova je izgubila srebrno žepno uro s črkama »B. Č.«.

Slovenska Filharmonija koncertira jutri na vrtu hotela »Lloyd« (posestnik Karl Tausen), Sv. Petra cesta št. 9. Dirigira g. kapelnik Teply. Začetek ob 8. zvečer. Vstopnina 40 v.

Narodna obramba.

Za Gornjo Šiško, št. Vid in okolico se je ustanovila dne 29. m. m. Ciril-Metodove podr. Ustanovni občni zbor je bil dop. v gostilni Kavčič-Svedrač v Kozelah. Obe šišenski podr. sta poslali zastopnice in zastopnike kumovat novi posestniki. Potov učitelj Ante Beg je zastopal glavno družbo ter na kratko očrtal namen družbe. Odbor je bil izvoljen sledeči: Predsednik g. Fr. Šušteršič, gostil. itd. (Zapuže); podpredsednika gospa županja Albina Zakotnikova; tajnik g. Ant. Suwa, tajnica gđ. Manica Komanova; blagajničarka za Šiško ga. Ivanka Pavšičeva, za št. Vid pa ga. Marica Rozmanova. Odborniki in odbornice: Mih. Kavčič-Svedrač, Jos. Šušteršič, Andr. Lombar in Jos. Sever. Namestniki: Vinko Rozman, Iv. Jeras in gđ. Rotija Kregarjeva (Dravlj). Preglednika računov: Edv. Černic in Vojteh Suwa. Delegat: g. predsednik. — Na predlog g. uč. Petriča se je složilo kot krstno darilo novi podr. 15 K 80 v, kar najlepše dokazuje, da so prisostvovali zborovanju zavedne rodoljubke in požrtvovalni rodoljubi, zato pa stavimo tudi v novi odbor najlepše nade. Pri tej priliki se je odprl tudi nabiralnik gostilne Svedrača ter dal 6 K 78 v. Sedaj pa se naj začne plemenito tekmovanje med Spod-

njo in Gornjo Šiško na eni, in s St. Vidom na drugi strani.

C. M. podružnica za Savo, Javornik itd. ima odbor, ki se v polni meri zaveda prevzete dolžnosti. V nedeljo 30. t. m. je priredila ta podružnica že drugi izlet, in sicer to pot v Mojstrano. Ako bi vse podružnice na Gorenjskem delovale tako vztrajno ter pomagale buditi manj agilne sosedne, ne moglo bi se več očitati Gorenjski mlačnost za narodno obrambo. Udeležba iz Save, Javornika in Jesenic je bila naravnost impozantna, žal da ne moremo tako pohvaliti domačinov v Mojstrani in Dovjenu. Prišla je le znana vedno požrtvovalna inteligenca, dočim so pravi domačini z malimi izjemami ali sploh izostali ali pa le od daleč gledali, med zadnjimi je bil celo sam kučegazda, kjer se je vršila veselica. Iz vendar je bila vstopnina malenkostna, spored pa zanimiv. Pevsko društvo »Sava« je prišlo polnoštevilno ter krasno popevalo, ravnotako je neumorno udarjal tamburaški odsek jeseniškega Sokola. Oboji so bili v ličnem društvenem kroju. Ti navdušeni, idealni mladeniči, večinoma slabo plačani tovarniški delavci so s svojo brezmejno požrtvovalnostjo za narodno stvar pač osramotili premožne domačine. Iskrena jim hvala! Med odmorji se je razvila šaljiva pošta, prodajale so se cvetke, družbene razglednice i. dr. ter se zdražbal tolsti janec. Seveda je mladina tudi plesala. Potovalni učitelj Ante Beg je imel vzpodbudni govor, ki se mu je videlo, da s težavo zadržuje zasluženo kritiko nad malomarnostjo in nasprotovanjem, toda rahle migljaje je za njim brezobzirno raztolmačil član tamburašev g. Ravnik. Dasi uspeh ni bil tak, kakršnega so smeli pričakovati marljivi prireditelji, vendar nekaj zrn je le zasejanih v tla. Zato hvala prirediteljem, sodružnikom in vsem obiskovalcem, posebno pa vzornemu odboru. Naj ne obupa, temuč vztrajno nadaljuje započeto reševalno in prebujevalno delo. — Daljni gost.

SHOD

zaupnikov narodno-napredne stranke

bo

v nedeljo, 7. julija ob 10. dop.

v veliki dvorani „Mestnega doma“

Na dnevnem redu so referati o splošnem političnem položaju, deželni klerikalni politiki in njenih posledicah, o organizaciji stranke po deželi in o narodnem skladu.

Vstop je dovoljen le vabljenim članom, zato je prinesiti vabilo s seboj! Ako bi kdo izmed zaupnikov ne dobil vabila, naj piše ponj izvrševalnemu odboru narodno-napredne stranke v Ljubljani ali pa se udeleži shoda v spremstvu vabljenega zaupnika: :

Društvena naznanila.

»Ljubljanski Zvon« v Šiški. Slovensko pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« v Ljubljani je priredilo na praznik v Šiški na vrtu g. Petra Štepcica vrtno veselico. Kljub raznim zaprekam so obiskali prijatelji društva iz Ljubljane in okolice to prireditev jako številno in je uspeh vsekakor zadovoljiv. Veselica se je pričela ob 4. popoldne in že ob 5. je bil vrt gosp. Štepcica, ki je bil okusno okrašen, nabito poln. Spored veselice je bil jako obsežen. Predvsem so bile najboljše pevske točke moškega in mešanega društvenega zbora. Pevci so izvajali vse točke jako dobro in opazali smo, da so se pevci potrudili, da nudijo občinstvu kar morejo najbolje. Posebno je ugajal občinstvu v moškem zboru Adamičev »Vasovalec«, v mešanem zboru pa so ugajale in so bile tudi dobre vse točke in sicer: Parma »Čolnčku«, St. Mokranjac, »Srbske narodne pesmi«, O Dev »Po Savci«, Adamič »Fantu« in v »V snegu«, St. Premrl »Zdravica« in A. Foerster »Naše gore«. — Na sporedu veselice je bil tudi srečolov, ples, prosta zabava, kar je med zvoki godbe dvignilo celo zbrano družbo v velik krog veselja, ki je prekipelo vse navzoče. Veselica je v vsakem oziru izborna vspela je trajala pozno v noč in želimo, da bi društvo še večkrat razveselilo svoje prijatelje s podobnimi prireditvami. Tudi s postrežbo so bili gostje povsem zadovoljni, sicer pa je g. Štepic, ki se je veliko trudil za sporedu veselice, obče znan kot jako lojalen, veselčen in postrežljiv mož, ki se ne straši truda ni dela, da vsestransko ustreže svojim gostom.

Dom litjsko-šmartinskega Sokola v Litiji je dograjen. Pretečni teden so bila dela dogotovljena in cela stavba oblastveno kolovdirana. Na pročelju poslopja krasi stavbo

krasen »sokol«, ki ga je izvršila tvrdka Tribuč v Ljubljani. Kakor je že znano se vrši slavnostna otvoritev dne 21. julija o priliki III. zleta Sokolske župe Ljubljana I. Apelujemo na vsa napredno javnost se danes, da se tega našega slavnostnega polnoštevilno udeleže. — Dramatični odsek je priredil v soboto 29. junija gledališko predstavo, znano burko »Nebesna na zemlji«, katera je uspela zelo pohvalno v vsakem oziru. Igralci so izvršno rešili svoje vloge. Dvorana je bila polna kljub temu, da vsled vročine ni sedaj primeren čas za take prireditve. Želimo pa, da nas dramatični odsek na jesen zopet iznenadi, ker pokazalo se je pri tej prvi prireditvi, da ta nova stavba ustreza v vsakem oziru svojemu namenu. Na zdar.

Velika vrtna veselica v prid »Sokolskemu domu« v Postojni se vrši dne 14. julija 1912. Priprave za to veselico so že v najlepšem tiru. Odbor društva »Sokolski dom« je izposloval pri jamski upravi, da bode na dan veselice odprta svetovnoznana Postojnska jama za znižano vstopnino po 1 K. Vabimo tedaj okoličane, pred vsega pa Ljubljance in Tržacane, in vsakogar, ki hoče porabiti ugodno priliko za obisk jame, da se zanesljivo dne 14. julija udeleži veselice. Saj je čisti dohodek veselice namenjen za zgradbo prepotrebne zavetišča Postojnskemu Sokolu, ki ga je klerikalna strahovlada vrgla na cesto.

Razne stvari.

* Končana stavka odvetnikov. Iz Milana poročajo: V ponedeljek se je končala stavka milanskih odvetnikov, ki je trajala dva tedna.

* Orkan v Kanadi. V pokrajinskem glavnem mestu Regini je divjal silen orkan, ki je povzročil ogromno škodo. Ves severni del mesta je uničen. Ponesrečilo je več nego sto oseb. Škodo cenijo na več milijonov dolarjev. Ranjenih je več sto oseb.

* Žrtve zrakoplovstva. Iz Berlina poročajo: Pri poletu berlinskega društva za zrakoplovstvo je veter zagnal neki zrakoplov proti Pomernu. Zrakoplov, v katerem so bili znani berlinski zdravnik dr. Halpen, tajni legacijski svetnik dr. Geppert in vladni stavbni mojster Schäffer, je zašel v velik vihar in zrakoplovci so se hoteli spustiti v višine 2000 metrov. Zrakoplov je hitro letel proti tlu. Vsi, ki so bili v zrakoplovu, so bili težko poškodovani.

* Drama na kmetih. Iz Stuttgarta poročajo: Blizu Merklina se je odigrala grozna drama. Travnik kmetovalca Kurza so zarubili in mrvo bi moral spraviti gostilničar Kleinfelder. Kurz je grozil, da bo vsakega ustrelil, ki bi skušal spraviti seno. Ko je bil Kleinfelder prišel s svojima obema sinovoma, hčerama in hlapci, da spravijo seno, je Kurz večkrat ustrelil iz zasede ter na mestu usmrtil Kleinfelderja. Ko je prišel 32letni sin Kleinfelderja svojemu očetu na pomoč, ga je Kurz ustrelil, njegovega brata pa težko ranil. Kurz je še streljal ter usmrtil enega konja in enega psa, nato pa je pobegnil domov ter se usmrtil.

* Zopet eden. Tirolski klerikalci imajo smolo. Izdajajo se za največje apostole narnosti, pa vsak mesec prinese nov dokaz, da nosijo največji nečistniki na Tirolskem — tonzuro. Tako so zdaj za šest mesecev zasilili velečastnega kurata Rossija. Pasel je duše v Savignanu na južnem Tirolskem. Menda si je mislil: jaz sem plačan, da odpuščam grehe — skrbeti moram tudi, da se vedno verjetno vztrajnostjo skrbel, da se je zgodilo kar največ grehov. C. kr. pravičnost ga pri tem delu dve leti ni motila. Zbral je male deklice v katoliškem »Ljudskemu domu« in jih vežbal v različnih svinjarijah. Tudi se je pečal s prodajanjem šnopsa in ga celo sam točil, če so ga prišle kupiti male deklice. Staršem neke deklice je dajal celo po pet litrov vina na teden zastoni, samo da je dekletce hodilo po pijačo. To dekletce je častivredni mašnik najprej opijanil in potem zlorabil. Mož je lahko vesel, da ga niso postavili pred porotnike in mu prisodili samo šest mesecev. Zasluga, da je bil ta prasac kaznovan, gre socialnim demokratom, ki so pa morali hudo razsajati, da je sodnija v pobožni Tirolski prišla blagoslovljena za vrat.

Telefonska in brzojavna poročila.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 2. julija. Zbornica je razpravljala danes o proračunskem provizoriju ter so označile danes dopolne stranke svoje stališče. Nemški National-Verband je sklenil glasovati proti Tomschikovemu minoritetnemu votu, ki zahteva 17 milijonov kron za železničarje ter proti § 5. odsekovega sklepa, kateremu se protivi tudi vlada. Nemški National-Ver-

band je sklenil glasovati tudi proti Schrafflovemu predlogu k § 2., ki zahteva dalekosežna pooblastila za vlado. Enako so sklenili tudi Poljaki. Krščansko socialna stranka je proti § 5. in proti Tomschikovemu predlogu. Zaradi tega je 7 članov kršč. soc. stranke med temi Pantz in Kemetter izstopilo iz zveze. Na to je bil proračunski provizorij v smislu vladnih zahtev sprejet.

Dunaj, 2. julija. Začetkom današnje seje je govoril predsednik dr. Sylvester posmrtno ministru Bráfu.

Krek koadjutor.

Dunaj, 2. julija. »Neue Freie Presse« prinaša poročilo, da je dr. Krek imenovan za koadjutorja s pravico nasledstva in da pride dr. Korosec v Ljubljano kot župnik. To poročilo »Neue Freie Presse« se nanaša na naše svoječasnno poročilo in je demonstracija za dr. Susteršiča.

Blamiran kranjski deželni odbor.

Dunaj, 2. junija. Pred upravnim sodiščem se je vršila danes razprava o pritožbi kranjskega deželnega odbora proti odloku deželne vlade glede trgovanja z mlekom. Trgovec z mlekom, Fran Žagar iz Markovca, je hotel voziti z avtomobilom mleko na postajo v Rakeku. Vse občine so se pritožile na deželni odbor, ki je njih pritožbam pritril. Deželna vlada pa se je postavila na stališče, da spada taka odločba v njeno področje, vsled tega se je pritožil deželni odbor na upravno sodišče. Pritožbo, ki jo je podal deželni odbor, je podpisal sam dr. Susteršič. Upravno sodišče je pritožbo zavrnilo ter navedlo kot vzrok, da je očitno v takih sporih kompetentno državno in ne upravno sodišče.

Rudarska akademija za Galicijo.

Dunaj, 2. julija. Včeraj se je vršila v ministru za javna dela enketi o vprašanju ustanovitve samostojne rudarske akademije za Galicijo. Sekcijski šef Hofmann je izjavil, da je ministru za javna dela principijalno za tako akademijo. Z ozirom na izdatke pa je mogoče take akademije ustanovljati le sukcesivno. Sedaj pripravljajo pripravljalni kurs, nato pride šele na vrsto fakulteta, ki bo s časom dobila razne institute ter tako postala akademija.

Gospodarstvo.

— Ljubljanska kreditna banka. V mesecu juniju vložilo se je na knjižice in na tekoči račun 1.736.045 K 63 v; dvignilo pa 1.899.652 K 34 v. — Stanje koncem junija 14.913.980 kron 44 vinarjev.

— Srečke. Dunajske komunalne srečke iz leta 1874.: 300.000 K dobi serija 1667, št. 75; drugi dobitek 20.000 K serija 1587, št. 31, in deset tisoč kron serija 2567, št. 36. — Kredne srečke iz leta 1856.: 300.000 K dobi serija 3007, št. 16, drugi dobitek 60.000 K serija 762, št. 2, 30.000 kron serija 40.666, št. 89, po 10.000 kron serija 3040, št. 27, in serija 3976, številka 11, po 4000 K dobe seriji 2600, št. 5, in serija 3976, št. 58, po 3000 K serija 14.555, št. 49, ser. 1455, št. 95, in serija 3591, št. 45, po 2000 K serija 2600, št. 89, serija 3281, št. 16, in serija 3766, št. 45. — Avstrijski rdeči križ. Glavni dobitek 30.000 K dobi serija 1240, št. 36, 2000 K serija 9915, št. 29, po 1000 K serija 907, št. 30, in serija 1764, št. 18.

— Specijalna razstava za iznajdbe vseh strok. Poroča se, da se iz Brusla od dvomilijev strani dela propagando za neko specijalno razstavo za iznajdbe vseh strok, ki se bo baje vršila prihodnje leto združena z neko mednarodno belgijsko razstavo. Pred udeležitvijo na tej specijalni razstavi svarimo nujno.

Bratje Sokoli!

Kruta usoda je zopet posegla med naše vrste ter nam vzela požrtvovalnega člana brata Frana Čudna. Dolžnost vseh članov je, da ga spremimo k zadnjemu počitku v največjem številu. Pogreb je jutri ob 6. uri popoldne iz Sodnijske ulice. Zbirališče za brate ob 1/2 uri v »Narodnem domu«.

K obilni udeležbi vabi

Odbor.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 2. julija 1912.

Termin.

Pšenica za oktober 1912.	za 50 kg	11'43
Pšenica za april 1913.	za 50 kg	11'69
Rž za oktober 1912.	za 50 kg	9'31
Oves za oktober 1912.	za 50 kg	9'41
Koruzna za julij 1912.	za 50 kg	8'82
Koruzna za avgust 1912.	za 50 kg	8'80
Koruzna za maj 1913.	za 50 kg	7'55

Umrli so v Ljubljani:

Dne 29. junija: Ivan Potisek, bivši sobni slikar, 47 let, Emonska cesta 10.

Dne 30. junija: Marija Čermelj, bivša prodajalka sadja, 52 let, Ra-deckega cesta 11. — Amalija Korbar, hči tovarniške delavke, 6 mesecev, Emonska cesta 10.

V deželni bolnici:

Dne 30. junija: Josip Letnar, dni-nar, 61 let. — Franciška Sonc, tobač-ne tovarne delavka, 21 let. — Franc Stegnar, postrešček, 39 let.

Meteorološko poročilo.

Vilina nad morjem 300-2 Srednji tlačni tlak 30-76 mm

Julija	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
1	2. pop.	732-9	26-0	sr. jzh.	del. jasno
"	9. zv.	732-2	21-2	sl. jzh.	"
2	7. zj.	731-6	21-1	"	jasno

Srednja včerajšnja temperatura 21-4°, norm. 19-1°. Padavina v 24 urah 0-0 mm.

Spominjajte se dijaškega društva „Domovina“.

Serravallo

železnato Kina-vino
Higijenična razstava na Dunaju 1906: Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

Povzroča voljo do jedi, okrepla živce, pogloblja kri in je **rekonvalescentom in molekulam** zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

„Izborni okus.“
Večkrat odlikovano.

„Nad 7000 zdravniških priporočil.“

J. SERRAVALLO, t. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje. 4484

Slovensko trgovsko društvo „Markus“ v Ljubljani naznanja tužno vest, da je njegov dolgoletni član, gospod

Fran Čuden

trgovca in posestnika v Ljubljani

po dolgi in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, včeraj ob tričetrt na 7 zvečer, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega rajnika bo jutri v sredo, dne 3. t. m. ob 6. uri popoldne iz hiše žalosti, Sodnijska ulica 6, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 2. julija 1912.

2365

Mladenka

stara 25 let, rase slavj. hči b. h. h. slovenske rodinice v domovini. — Prijava pravega moža na blaznjo pošti pod št. 10 „M. S.“ poštnicele Federata Maribor.

Dva dijaka

se sprejmeta 2326

za prihodnje šolsko leto na slamanje in hrano. Gosposka ulica 6, I. nadst.

Trgovski pomočnik

19 let star zmožen slovenskega in nemškega jezika kakor tudi specerijske, železninske in manufakturne stroke, ter pri nakupovanju deželnih pridelkov, želi vstopiti s 1. julijem ali pa pozneje. Cenjeni dopisi pod L. M. I. Sevnica ob Savi. 2358

Prostovoljna dražba

V četrtek, 4. julija t. l.

ob 9. uri popoldne se vrši v Tonhalle na Kongresnem trgu prostovoljna dražba raznih predmetov, oprave, 1 glasovirja i. dr.

Mestni magistrat ljubljanski, dne 1. julija 1912.

Lokal

na vogalu Kongresnega trga in Vegove ulice (sedaj uradniško konsumno društvo)

se odda v najem s 1. novembrom t. l.

Natančneje se izve 2059

v pisarni stavbenika g. Roberta Smielowskega, Rimska cesta 2.

Kupi se vodna moč

za 50—100 konjskih sil.

Vodna sila je lahko že uporabljena ali tudi ne. Kupi se even. tudi zraven stoječe poslopje (mlin, žaga itd.) Od železnice ne sme biti več kot 3/4 ure oddaljena. — Ponudi naj se pod št. 10 „Vodna moč 350“ na upravništvo „Slov. Naroda“ in sicer se naj navede le skupna cena in kje leži ponudeno. 2352

Oddam svojo najbolje idočo gostilno

na Dunaju, katera ima več prometa kot največjih 5 ljubljanskih gostilen na račun pod zelo ugodnimi pogoji.

Samo najbolj zmožni in z dobrimi sprejemali gostilničarji se smejo obrniti na A. Kajfež v Kočevju. 2349

Slavn. občinstvu se vlijudno naznanja, da se priredi jutri

in vsako sredo pri lepem vremenu

koncert

„Slovenske Filharmonije“ v hotelu Lloyd

Začetek ob 8. zvečer. — Vstopnina 40 vin.

: Za mnogobrojni obisk se priporoča Tausen Karel, hotelir. 2362 I

Ne utruj se pridni in vztrajni pešec tudi pri najhujši hoji, ako si opremi čevlje s pristnimi 2362 I

kavčkovimi podpetniki PALMA

Boliva se po vseh zadevah trgovskih!

Globoko potrpi naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš iskreno ljubljani soprog, oziroma oče, brat in stric, gospod

Josip Ocvirk

posestnik in mesar

po dolgi, zelo mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, v starosti 49 let, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega nepozabnega bo v četrtek, dne 4. julija t. l. ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Poljanska cesta 50, na pokopališče k Sv. Križu. Posmrtna maše se bodo služile v raznih cerkvah.

V Ljubljani, dne 2. julija 1912.

Franciška Ocvirk, soproga. — Josip, Ivan, Franc, Rudolf in Stanko, sinovi. — Fani in Minka, hčeri. — Marija Eisenzoplj roj. Ocvirk, sestra.

I. slov. pogrebni zavod Jos. Turk.

2368

Klub slovenskih biciklistov „Ljubljana“ naznanja tužno vest, da je njegov dolgoletni član in predsednik, gospod

Fran Čuden

trgovca in posestnika v Ljubljani

v ponedeljek po dolgi in mučni bolezni umrl.

Pogreb rajnika bo v sredo ob šestih popoldne iz hiše žalosti, Sodna ulica št. 6. k Sv. Križu. Bodi mu blag spomin!

V Ljubljani, dne 2. julija 1912.

2366

Odbor.

Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je velerodni gospod

Fran Tomšič

c. kr. dvorni svetnik pri nadsodišču v Gradcu

danes, dne 30. junija 1912, po kratki bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb se vrši iz hiše žalosti, Kaiser Josef-Platz št. 5 na pokopališče sv. Petra dne 2. julija t. l. ob 3. uri popoldne.

Maše zadušnice se bodo služile v mestni župni cerkvi Hl. Blat. Rajnika priporočamo v blag spomin.

V Gradcu, dne 30. junija 1912.

2359

Pavla Tomšič roj. Košir, soproga. — Dr. Rihard Tomšič, Dr. Robert Tomšič, Pavla Mayer roj. Tomšič, Erna Jungwirth roj. Tomšič, otroci. — Dr. Ernest Mayer, Edvard Jungwirth, zeta. — Marjan, Nadina Mayer, vnuka.

Mesto vsacega posebnega naznanila.

Tužnim srcem naznanjamo vsem prijateljem in znancem prežalostno vest, da je Vsemogočnemu dopadlo poklicati k sebi našega iskreno ljubljene soproga, odnosno očeta, brata in svaka, gospoda

Franca Čudna

posestnika in trgovca

po dolgi in mučni bolezni, previdenega s svetotajstvi za umirajoče, včeraj ob tričetrt na 7 zvečer, v 50. letu njegove starosti.

Pozemski ostanki preblagega pokojnika se bodo v sredo, dne 3. julija t. l. ob 6. uri popoldne prepeljali iz hiše žalosti, Sodnijska ulica št. 6, na pokopališče k Sv. Križu, kjer se bodo položili v lastno grobnico.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v raznih cerkvah.

V Ljubljani, dne 2. junija 1911.

Fran Čuden
sin.

Josipina Čuden roj. Rus
soproga.

Elizabeta Čuden
hči.

2363

I. slovenski pogrebni zavod Jos. Turk.

En vrtnarski pomočnik
in en vajenec se sprejme takoj pri
Ant. Hajec, cvetlični salon pod Trnovo 2.
vrtarstva Tržaška cesta št. 34.
Ljubljana. 2355

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, kot nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se 101 vplačili.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Reservni fond K 53.795.399-24. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 115.390.003-01.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.
Van pojasnila daje čigar pisarne so v lastni bančni hiši
Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici št. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in obcnokoristne namene.

Posojila

po vseh kombinacijah na poljubno število let. Istotako plačanje starih dolgov in **zloženje** v novo posojilo pod mnogo ugodnejšimi pogoji. Diskretno in kulantno posredovanje. — Dopisi na **CIRIL GLOBOKNIK**, nadzornik nizozemske zavarovalnice, Ljubljana, **Elizabetna cesta št. 4.** — Prošnje samo pisмено. — (Za frankature naj se priloži znamk za 80 vin.)

St. 19331.

Razglas.

2342

Ker se nekateri mejaši Gruberjevega prekopa laste pravic do užitka brežin Gruberjevega kanala na ta način, da jih kosijo, oziroma prioravajo, daje podpisani mestni magistrat tem potom na znanje, da so te brežine javna last mestne občine ljubljanske, vpisane v seznamku II. javnega imetja pod parc. št. 298 in 313 kat. obč. Poljansko predmestje ter pod parc. št. 643/1 kat. obč. Karlovska predmestje in nima do njih nihče drugi nobenih katerihkoli pravic.

Vsled tega prepoveduje mestni magistrat na podlagi § 26 občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano vsako uporabo teh brežin, bodisi pašo, košnjo ali obdelovanje in se bo vsak prestop te prepovedi v zmislu § 70 istega občinskega reda ali pa po cesarski naredbi z dne 20. aprila 1854 strogo kaznoval.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 26. junija 1912.

Zupan: **dr. Ivan Tavčar I. r.**

I. Ljubljansko uradniško gospodarsko društvo
Kongresni trg št. 12. v likvidaciji. Kongresni trg št. 12.

Do 50% znižane cene.

Do 50% znižane cene.

Vsled zatvoritve novomeške podružnice se je
.: ljubljanska zaloga znatno pomnožila. :.

Velika izbira manufakturnega, galanterijskega in špecerijskega blaga.

Cene brez primere nizke.

Cene brez primere nizke.

2301

Likvidacijski odbor.

„CROATIA“

zavarovalna zadruga v Zagrebu

je edini domači zavarovalni zavod. * Ustanovljena leta 1884.

*

Centrala: Zagreb, v lastni hiši, ogel Marovske in Preradovičeve ulice. **Podružnice in glavna zastopstva:** Osek, Reka, Sarajevo, Trst, Ljubljana in Novisad.

Ta zadruga sprejema po ugodnih pogojih sledeča zavarovanja:

I. Proti požarnim škodam.

1. Zavarovanja zgradeb (hiš, gospodarskih poslopj, tvornic, industr. podjetij.
2. Zavarovanja premoženja (pohištva, prodajališkega blaga, gospodarskih strojev; živine i. t. d.)
3. Zavarovanja poljskih pridelkov (žita, sena itd.)

II. Steklenih plošč proti razbitju.

III. Na človeško življenje.

1. Redna zavarovanja:
 - a) zavarovanja glavnice za slučaj doživetja in smrti;
 - b) zavarovanja dote;
 - c) zavarovanja življenjskih rent;
2. Ljudska zavarovanja na majhne glavnice brez zdravniškega pregledanja.

IV. Proti telesnim nevarnostem.

1. Zavarovanja proti nevarnostem potovanja;
2. Zavarovanja na potovanju vsake vrste;
3. Kolektivna in korporativna zavarovanja.

V. Proti škodi po toči.

VI. Proti vlomski tatvini.

Zadružno premoženje vseh oddelkov znaša K 2.713.647-13
Od tega temeljna glavnica K 800.000-
Letni donos premije K 1.363.040-89
Izplačane škode K 4.970.238-48

Proda se v lepem trgu ob železnici na Spod. Štajerskem 2338

posestvo

sestojee iz hiše s 6 sobami, 2 velikima kletama, hlevom, mesnico, ledenico, vrtom in sadonosnikom. Cena ugodna. Naslov pove upravništvo »Sl. Naroda«.

PROTI LUSKINAM IN IZPADANJU LAS
CANADOLINE
CLERMONT & E. FOUET, GENEVE
Drogerija „ADRIJA“, Ljubljana, Selenburgova 5

Uživajte življenje!

A človek ne živi le od jedi in pijače, temveč potrebuje tudi duševne hrane; naročite si torej »Slovenski Ilustrovani Tednik«, ki je jako zanimiv, zabaven in poučen časopis s slikami, a stane le 2- K za črt leta.

Stanovanja

na Dolenjski cesti št. 48, zraven Jabačina

se oddajo takoj v najem ali pa za avgustov termin in sicer: **Dve na novo urejeni stanovanji** po dve sobi s kuhinjo, pritliklinami in vrtom v vili za letno najemnino po K 400 — oziroma K 350 — Nadalje v zraven se nahajajočem poslopiju **dve stanovanji** po dve sobi, kuhinjo in pritliklinami za letno najemnino po K 240 — in **dve stanovanji** po jedno sobo, kuhinjo in pritliklinami po K 120 — oziroma K 140 — letne najemnine. — Vsled krasne lege, lepega razgleda in svežega zraka je priporočati upokoženim nižjim uradnikom in sovrstnikom. — Nadaljna pojasnila je dobiti istotam pri hišniku ali pa v pisarni Popovič, Bleiweisova cesta št. 32

Ivan Magdič

krojač prve vrste

Ljubljana, Niklošičeva cesta 8.

se priporoča.

Zaloga 2092

angleškega blaga.

Emil Dobrič, Ljubljana,
Prešernova ulica št. 9, poleg c. kr. glavne pošte
trgovina z galanterijo, igračami itd.
Povodom prirejanja veselilnih srečolovov priporoča
veliko izbiro dobitkov po zelo nizkih cenah!

Tople in lužne kopeli kopališče Stubica

na Hrvaškem.

Postaja Zabok in postajališče ::
Zagorjanske žel. kopališče Stubica
Sezija od 1. maja do 30. okt.

Topli vreli 53° C tople in lužne kopeli so pripravne posebno za zdravljenje protina, revmatizma, ischias, dalje ženskih bolezni, kroničnih katarjev, ekzudatov, živčnih bolezni, kožnih bolezni, prebolesti. Najboljša poraba vrelega mahovja, enakega onemu v Francovih varih. Kopališki zdravnik. Zdraviliška godka. Prekrasen godni park, najlepša okolica. Najcenejša brezkonkurenčna, prav dobra prehrana in stanovanje.

Radioaktiviteta.

Soba od K 1 — saprej. — Pojasnila in prospekte daje uprava kopališča Stubica na Hrvaškem. Pošta Zabok. Brzljavna postaja Stubica. — Postaja za interurbani telefon. Avtomobilna svez pri vlakih ob 8. uri 53 m. dopoldne na postaji Zabok; 12 uri 31 m. in 6. uri 6. minut popoldne na postaji Stubice Toplice. 1773

Po najvišjem naročilu Njegovega ces. in kr. apostolskega Veličanstva.

Izredna c. kr. državna loterija

za dobrodelne namene c. kr. domobranstva in orožništva.

Ta denarna loterija,

edina v Avstriji zak. dovoljena, ima 21.146 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 625.000 K.

Glavni dobiček 200.000 K.

Javno žrebanje bo 4. julija 1912. — Srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo v oddelku za državne loterije na Dunaju, III, Vorderer Zollamtstrasse 7, v loterijah, trafikah, pri davčnih, poštinih, brzljavih in železniških uradih, v menjalnicah itd. — Igralni načrti za kupovalce srečk zastoj. — Srečke se dopoljšujejo poštne prosto.

Od c. kr. loterij. dohod. ravnateljstva (odd. za drž. loterije).

Zaradi opustitve

raznih vrst perila in švicarskih vezenin posameznih prtov in spodnjih kril, se prodaja po zelo nizkih cenah,

Opreme za neveste

Platno, šifon in švicarske vezene se kupijo zelo ugodno, dalje rjuhe, brisalke, prti, prtiči, oprave za kavo, nogavice in žepni robci.

Perilo „TETRA“

za gospode in gospe, kdor trpi na protinu, revmatizmu, ischiasu, naj nosi le to perilo.

Opreme za novorojenčke.

Anton Šarc Ljubljana, Selenburgova ulica 5.

KOPALNO PERILO

plašči obleke klobuki čevlji brisalke rjuhe i. t. d.

Modna in športna trgovina

P. MAGDIČ, LJUBLJANA, nasproti glavne pošte.